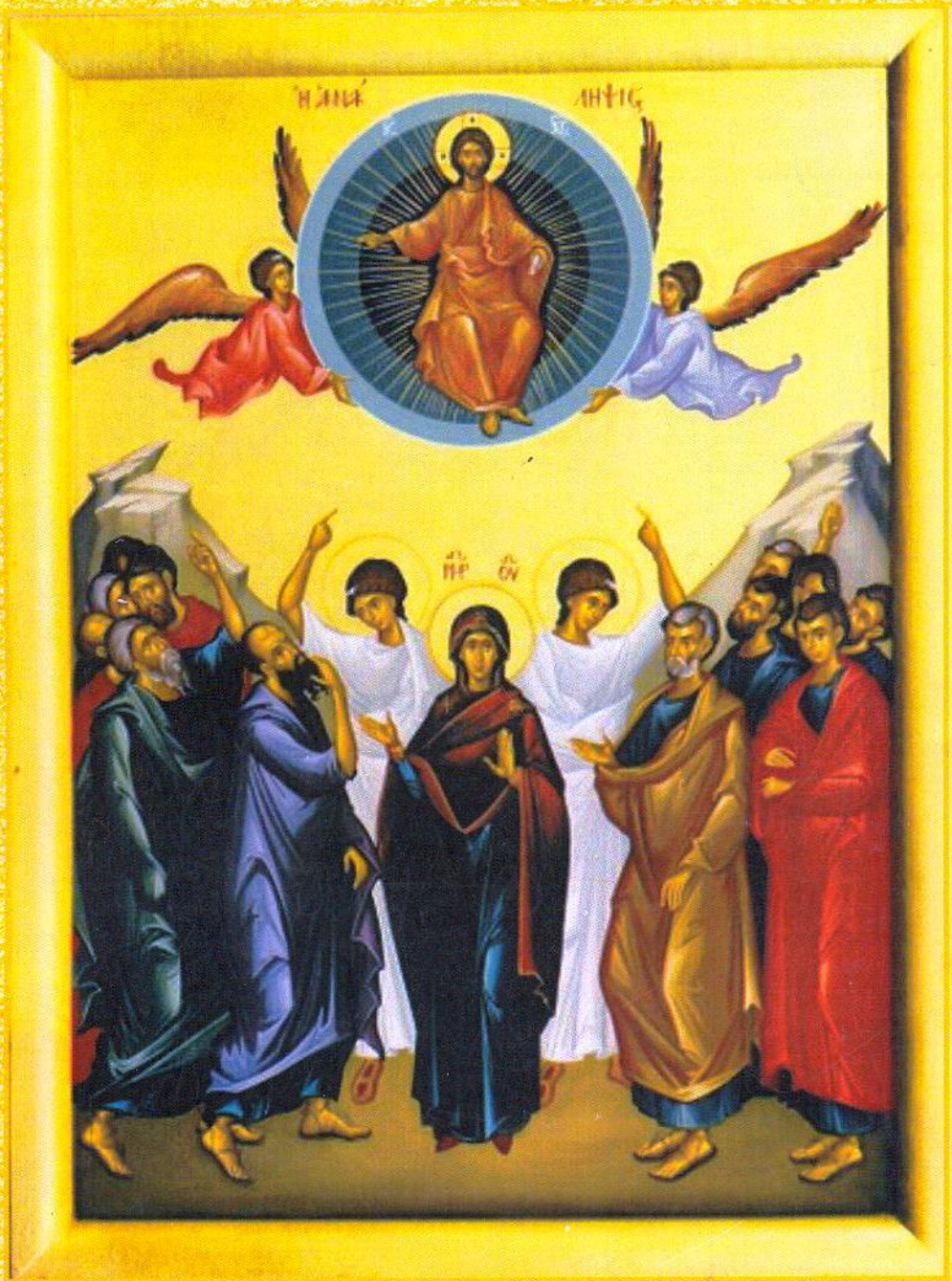
LUMINĂ DIN LUMINĂ

Apare semestrial cu binecuvântarea
P.S. Visarion, Episcopul Tulcii

Publicaţie editată de
Parohia «Înălţarea Domnului» - Tulcea

✝

Anul III, nr. I (IV) - mai 2010

Lumină din lumină

Anul III, nr. 1 (4), mai 2010

Preşedinte de onoare: Pr. paroh Petre CADIU

Directorul publicaţiei: Preot Aurelian CIOCAN

Redactor-şef: Pr. Viorel CARP

Comitetul redacţional:

- *dr. Nicolae GEORGESCU-TULCEA*
- *prof. Gheorghe BUNDUC*
- *prof. Răzvan LIMONA*
- *prof Laetitia MITAN-LEONTE*
- *prof. Mihai MARINACHE*
- *prof. Simona CIOCAN*
- *înv. Ecaterina SERGHEI*
- *jr. Speranţa TOMA*

Secretar de redacţie: Larisa BRATU, Mirela GHERASIM

Asociaţia Umanitară "Pro Eternitatea"

●

Coperta 1: Icoana Înălţării Domnului

Coperta 4: imagini de primăvară din cimitirul Eternitatea 1

●

Layout: SC KAROGRAF SRL

Tulcea, str. slt. Gavrilov Corneliu nr. 302, et. 1

Telefon/ fax: 0240/526046

●

Ne puteti citi online pe:

http://karograf.ro/lumina-din-lumina.html

●

ISSN: 2065-899

SUMAR

- *Înălţarea Domnului - Scară spre Cer -* ***Preasfinţitului Părinte Visarion, Episcopul Tulcii*** 1
- ***Pr. Aurelian Ciocan*** *-"2010 *Anul Crezului Ortodox"* 2
- ***Pr. Vasile Viorel Carp*** *- "Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române"* 5
- ***Prof Laetiţia Mitan-Leonte*** *-"Lumină din Lumină"* 7
- ***Prof. Bunduc Gheorghe*** *-"Istoria Tulbure a Tezaurului Românesc"* 9
- ***Prof. Limona Răzvan-****"Locuire şi tradiţii interbelice"* 11
- ***Prof. Gică Gică*** *-"Aromânii"* 14
- ***Prof. Mihai Marinache*** *- 2010 * 80 de ani de existenţă a presei teologice tulcene („PÂINEA VIEŢII": oct.-dec 1930, Isaccea)* 16
- ***Prof. Caulea Nicoleta Popescu*** *-"Poate fi avortul justificat?"* 19
- ***Prof. Simona Ciocan*** *-"Valentine`s day - O pseudosărbătoare"* 23
- ***Dr. Nicolae Georgescu-Tulcea*** *-"Personalităţi tulcene uitate"* 24
- ***Jr. Speranţa Toma*** *-"Atitudinea omului modern faţă de existenţă, adevăr şi libertate"* 27
- ***Jurnalist Ioana Comşa*** *-"O vorbă de mângâiere pentru bolnavii de la Spitalul Judeţean"* 29
- ***Student Cristian Ionuţ*** *-"Maica Domnului, imaginea vie a Bisericii "* 30
- ***Atelier de creaţie***
- ***Prof. Radu Pandelea*** *-"Proverbe Înţelepte"* 32
- ***Pr. paroh Cadiu Petre*** *-"Însemnătatea numelor"* 36
- ***Povestiri ziditoare de suflet*** *-"Cuviosul Gherasim şi leul"* 37
- ***Învăţătura de credinţă ortodoxă*** 39
- ***dr. Bogdan Catrangiu*** *, Cugetare* 43
- ***Semnalăm*** 44
- ***Evenimente*** 45
- ***Imagini din activitatea religioasă*** 46

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI - SCARĂ SPRE CER

La 40 de zile de la Sfânta Înviere, Biserica prăznuieşte cu aleasă bucurie sărbătoarea ***Înălțării Domnului*** sau Ispasul, cum i se mai spune în popor.

Din Sfânta Scriptură cunoaştem că, după ce a Înviat din morți, Mântuitorul Hristos a petrecut încă 40 de zile împreună cu ucenicii Săi încredințându-i despre realitatea învierii prin ***„multe semne doveditoare"*** (Fapte 1, 3) şi vorbindu-le cele cu privire la Împărăția lui Dumnezeu.

După ce a petrecut astfel cu ucenicii Săi iubiți, în a patruzecea zi Mântuitorul i-a luat şi i-a dus pe muntele Eleonului în Betania şi S-a înălțat la cer.

Acest eveniment deosebit din viața Mântuitorului Iisus Hristos ne este relatat de Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca în capitolul 24 al Evangheliei sale, precum şi în cartea Faptele Apostolilor în capitolul 1.

Şi Sfântul Evanghelist Marcu relatează scurt, într-un singur verset minunea petrecută atunci spunând ***„deci Domnul Iisus după ce a vorbit cu ei, S-a înălțat la cer şi a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu"*** (Marcu 16, 19).

Înălțarea la cer pecetluieşte întreaga activitate a Mântuitorului, activitate ce-şi atinge apogeul în slăvita Sa Înviere din morți.

Ca sfârşit al vieții sale pământeşti, Înălțarea pregăteşte un alt eveniment deosebit din viața Bisericii, şi anume Pogorârea Sfântului Duh la Cincizecime şi întemeierea în chip văzut a Bisericii Creştine.

Încă dinainte de Patimile Sale, Hristos Domnul le vorbeşte ucenicilor Săi că este de trebuință ca El să meargă la Tatăl ca să le poată trimite pe ***„Mângâietorul, Duhul Adevărului care de la Tatăl purcede"*** (Ioan 15, 26).

Înălțarea la cer produce astfel bucuria ucenicilor care sunt încredințați ***„prin binecuvântare că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii"***, cum glăsuieşte troparul praznicului.

Înălțat la ceruri, de unde S-a şi coborât, Mântuitorul şade întru slavă de-a dreapta Tatălui ca un Fiu preaiubit, cu trupul său omenesc pnevmatizat şi transfigurat, dând astfel o cinstire deosebită înomenirii

Sale asumată la ***„plinirea vremii"*** (Galateni 4, 4).

Puterile cereşti s-au mirat văzându-l pe Mântuitorul Hristos purtând trup de om înălțându-se la ceruri şi grăiau unele către altele: ***„ce vedere este acesta că om la chip se vede, iar ca un Dumnezeu mai presus de ceruri cu trupul se suie?"*** (Stihira praznicului).

Strălucirea acestei sărbători este arătată şi într-un vechi ***„viers"*** din Ardeal închinat Ispasului:

„Vino astăzi toată firea
Să săvârşim prăznuirea
Înălțării lui Iisus
Dumnezeului de sus ...
Astăzi Mântuitorul Hristos
Pe norul cel luminos

S-a suit de pe pământ
La Părintele cel Sfânt
Îngerii sus L-au primit
Cu cântări L-au preamărit
Şi noi astăzi să-i cântăm
Şi Lui să ne închinăm.
Laudă Învierii Tale,
Laudă Înălţării Tale,
Laudă Domnului Preasfânt
Sus, în cer şi pe pământ ...".

Praznicul Înălţării Domnului aduce multă bucurie în sufletele credincioşilor, mai ales că de el este legată şi Ziua Eroilor când sunt pomeniţi eroii neamului care s-au jertfit pe câmpul de bătălie pentru apărarea pământului strămoşesc ca şi pentru libertatea şi demnitatea poporului român.

Fie ca ziua Înălţării Domnului să ne înalţe şi pe noi cu gândul către cele de sus şi, lăudându-L pe Hristos Mântuitorul sufletelor noastre, să grăim împreună cu Psalmistul ***David: „Înalţă-te peste ceruri Dumnezeule şi peste tot pământul fie mărirea Ta"*** (Psalm 56, 7).

AMIN.

Tuturor slujitorilor şi enoriaşilor bisericii ***„Înălţarea Domnului"*** din oraşul nostru le facem urare de sănătate, fericire şi să trăiască întru mulţi şi fericiţi ani.

† VISARION
Episcopul Tulcii

2010
ANUL CREZULUI ORTODOX

Pr. Prof. Aurelian CIOCAN

Din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, prin hotărârea Sfântului Sinod, anul acesta este dedicat Simbolului de credinţă, alcătuit în vremea primelor două sinoade Ecumenice (Niceea 325; Constantinopol 381).

În acest an vor avea loc o serie de manifestări tematice care vor viza însemnătatea Crezului Ortodox, la nivelul fiecărei Eparhii. Din această pricină am socotit că este de prinos să aştern în scris pentru cititorii revistei ***Lumină din Lumină***, câteva aspecte privind însemnătatea simbolului de credinţă.

Pentru a-şi apăra credincioşii de primejdia ereziilor, Biserica a formulat în vremea Sinoadelor ecumenice norme de credinţă şi principii de viaţă şi organizare, căci pornind de la unitatea de viaţă, Biserica lui Hristos tinde în mod necesar la unitatea de credinţă.

În perioada 325-381 Biserica a trecut prin momente dificile în ceea ce priveşte stabilitatea tradiţiei apostolice şi interpretarea dogmelor sale de credinţă, perioadă în care s-a alcătuit Simbolul de credinţă sau Crezul ortodox, cunoscut sub numele de niceo-constantinopolitan. Biserica a trebuit să facă faţă unor controverse şi curente care puneau în discuţie afirmaţii teologice de bază despre Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat şi om adevărat, şi despre Sfântul Duh, Domnul Dătător de viaţă.

În acest context, Părinţii bisericeşti ai primelor două Sinoade ecumenice, care purtau responsabilitatea de a propovădui şi de a învăţa drept cuvântul adevărului (II Tim.1, 13), au restabilit, după exemplul Sfinţilor Apostoli, credinţa comună ortodoxă, respingând cu îndârjire învăţăturile greşite ale lui Arie şi Macedoniu.

Participanţii la primele două Sinoade ecumenice au luptat împotriva arianismului şi pnevmatomahilor, au elaborat o serie de dogme şi canoane prin care au atins mai multe aspecte ale trăirii religios – morale ale clerului şi credincioşilor.

În acest context, cei 318 Sfinţi Părinţi partici-

panți la Sinodul I Ecumenic din Niceea Bitiniei în anul 325 au restabilit pacea și unitatea de credință în Biserică, întocmind un Simbol de credință alcătuit din șapte articole prin care s-a fixat egalitatea și consubstanțialitatea Fiului cu Tatăl, egalitate contestată de arianism. Acest simbol a fost întărit și completat de cei 150 de părinți întruniți la Sinodul II Ecumenic din Constantinopol (381) cu încă cinci articole care redau egalitatea Sfântului Duh cu Tatăl și cu Fiul, afurisind orice erezie contrară Simbolului niceo-constantinopolitan.

Învățătura de credință concentrată în Simbolul niceo-constantinopolitan reprezintă o necesitate absolută a descoperirii dumnezeiești și a tradiției dogmatice dinamice care s-a cerut a fi fixată de Biserică în formulări cuprinzătoare și fără echivoc, ca răspuns în fața ereziilor lui Arie și Macedoniu, iar ca urmare a posibilității de interpretare diferită a adevărului pur, relevat, învățătura concentrată în acest Simbol a fost explicată mai detaliat în mărturisirile de credință. Acesta reprezintă mărturia însăși a credinței comune a Bisericii prin care adevărul revelat este trăit de comunitate, având rolul de a apăra solia Bisericii de falsificările posibile și de a păstra curată unitatea ei.

Crezul nu înlocuiește nici Revelația, nici Sfânta Scriptură, ci el rezumă într-o serie de afirmații de natură teologică, constituind nucleul mesajului Evangheliei lui Hristos. El exprimă consensul Bisericii Universale într-o anumită epocă de lúptă între Ortodoxie și erezie, având rolul de a păstra unitatea dreptei credințe până la sfârșitul veacurilor.

Crezul este un Simbol care în același timp dezvăluie, redă și protejează, fără să definească în cuvinte, misterul lui Dumnezeu.

Rostirea Crezului confirmă fidelitatea totodată față de Revelația lui Dumnezeu, hotărârea de a gândi în conformitate cu planurile și voile Sale. Biserica îl propune nu ca o definiție teoretică despre Dumnezeu, ci ca o cale de acces în taina lui Dumnezeu Cel viu, taină care se manifestă în modul de a gândi, de a trăi și de a muri astfel: ***„aștept învierea morților și viața veacului ce va să vină".***

Crezul rămâne simbolul prin care creștinul afirmă și recunoaște apartenența sa vizibilă la o comunitate de credință ortodoxă locală.

La alcătuirea sa au contribuit o serie de Sfinți Părinți care au combătut învățăturile greșite ale

eresurilor din secolul IV, printre aceștia remarcându-se Sfântul Atanasie cel Mare, care a devenit principalul exponent a ceea ce avea să devină mai târziu doctrina ortodoxă. Deși era numai diacon printre cei 318 episcopi ***„dintre care unii erau celebri în înțelepciunea lor, alții prin austeritatea vieții și prin răbdarea lor, alții purtând pe corpurile lor stigmatele patimilor pentru Hristos",*** precum Potamon, Pafnitiu și Pavel de Neocezareea, – Atanasie a fost cel care a luminat și a dezlegat problema unității lui Dumnezeu în Chipul Treimii. Un alt stâlp al Ortodoxiei proclamat de Sinodul II Ecumenic a fost Sfântul Grigore de Nyssa, datorită talentului său oratoric și cunoștințelor teologice apreciate superlativ de cei 150 de Sfinți Părinți.

O importantă contribuție la convocarea primelor două Sinoade ecumenice a aparținut împăraților Constantin cel Mare (306-337) și Teodosie cel Mare (379-395) care au luat inițiativa de a restabili liniștea în Biserică, fiind astfel asigurată și liniștea în imperiu.

Printre episcopii participanți la Sinodul I Ecumenic, istoricul Eusebiu de Cezareea menționează și episcopi din părțile noastre: Teofil al Goției și episcopul Sciției Minor, respectiv de la Tomis, al cărui nume nu se cunoaște. Istoricul Sozomen amintește printre participanții la lucrările Sinodului al II-lea Ecumenic pe Gerontius (Terentius), episcop de Tomis.

Preocuparea centrală a Sinoadelor I și II Ecumenice a fost unitatea de credință, de doctrină și de disciplină în tot cuprinsul Bisericii. Această unitate era garanția existenței în timp a vieții creștine.

Hotărârile primelor două sinoade ecumenice au urmărit, fără excepție, apărarea credinței sub unul sau mai multe raporturi și elaborarea unei doctrine care să consolideze unitatea de credință în toate regiu-

hile Bisericii, acolo unde se simțea nevoia. Fiecare definiție doctrinară, amplu și migălos studiată și filtrată, eliminând impurități periculoase, generate de erezii, fixa pentru întreaga Biserică o Mărturisire de credință în douăsprezece articole.

Simbolul niceo-constantinopolitan a fost recunoscut și confirmat ca învățătură de bază a Bisericii și s-a interzis orice schimbare a sa, așa cum mărturisește canonul 8 de la Sinodul III Ecumenic.

Alcătuit astfel pe osatura simbolurilor baptismale și având precizată în sensul autentic ortodox învățătura despre Sfânta Treime, Simbolul niceo-constantinopolitan și-a găsit locul cuvenit în viața bisericii, la slujba Botezului, la Sfânta Liturghie și în alte practici ale cultului.

Importanța acestui Simbol este permanentă, întrucât ereziile față de care ele apără și precizează credința în Sfânta Treime sunt cele două forme ale permanentei negări a Treimii, spre care sunt ispitiți unii din cei care se afirmă creștini.

Ereziile sub a căror presiune Biserica veche a formulat învățătura despre Treime nu sunt nicidecum legate de împrejurări întâmplătoare și trecute ale istoriei. Ele sunt primejdii permanente ale teologiei creștine. Devierile desemnate cu numele Arie și Macedoniu sunt teologic mereu prezente.

În Sinodul I ecumenic de la Niceea s-a pus temelia întregii dezvoltări ulterioare a gândirii și trăirii ortodoxe. A fost primul moment decisiv în care dogma întrupării, axa întregii gândirii creștine, era în pericol. Triumful arianismului, atât de răspândit, ar fi însemnat distrugerea de la început a seminției din care a crescut apoi întreaga spiritualitate creștină.

Simbolul niceo-constantinopolitan a devenit piatra din capul unghiului a mărturisirii Bisericii, ca rod al lucrării Sfântului Duh, care întărește unitatea convieţuirii creștine și apără credința cea adevărată de mrejele gândirilor eretice și sectare.

Pornind de la unitatea persoanelor Sfintei Treimi – pentru care au luptat Sfinții Părinți, marii teologi ai veacului al IV-lea, se poate trage o concluzie veritabilă pentru toată creștinătatea și anume: reîntoarcerea la unitatea bisericească din timpul Mântuitorului, astfel, ajungându-se la o pace binefăcătoare în sânul Bisericii.

Adevărurile de credință formulate atunci își dovedesc valabilitatea și în timpul nostru, căci numai pe baza lor se poate menține unitatea credinței creștine, fără de care nu se poate consolida unitatea Bisericilor creștine: ***„Într-una Sfântă, sobornicească și apostolească Biserică”,*** Biserica universală a Domnului Iisus Hristos, Cel ce dorește ca toți creștinii din lume să fie una. (Ioan 17,11).

Simbolul niceo-constantinopolitan a rămas Crezul cel mare al Bisericii. În el găsim simțirea autentică a Bisericii apostolice, iar Biserica ecumenică și l-a ales în secolul al IV-lea ca pe un nor umbros care să protejeze viața si spiritualitatea ei, pentru statornicia ei în Hristos în chip apostolic și care, împreună cu sângele martirilordin primele trei secole, constituie dovada, prin lucrarea Sfântului Duh, a puterii lui Hristos în Biserică, precum și a hotărârilor de a sta în Hristos, atunci când se fac simțite în sânul ei tendințe străine de viața și spiritualitatea ei.

Așadar, rămâne o datorie permanent a tuturor Bisericilor din lume de a activa în vederea unității creștinismului, de a apăra și mărturisi învățătura dreptei credințe cuprinsă în Simbolul niceo-constantinopolitan, stabilit de Sfinții Părinți pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții în lucrările primelor două sinoade ecumenice.

Crezul trebuie să fie cunoscut de toți credincioșii vremii noastre, pentru că prin mărturisirea lui ne identificăm în fața Sfintei Treimi, ca următori ai dreptei credințe. Anul 2010 ne ajută să redescoperim contextul istoric al alcătuirii Crezului, să-i înțelegem însemnătatea și să vedem prospețimea acestuia în planul mântuirii noastre.

AUTOCEFALIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Pr. Viorel CARP

În contextul aniversării în anul 2010 a 1685 de ani de la primul Sinod Ecumenic de la Niceea (325) şi a 125 de ani de la recunoaşterea oficială a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române (1885), la iniţiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat - în şedinţa de lucru din 18-19 iunie 2009 - ca anul 2010 să fie declarat ***„Anul omagial al Crezului Ortodox şi al Autocefaliei româneşti" în Patriarhia Română.***

În acest sens, Cancelaria Sfântului Sinod a elaborat un program-cadru cu caracter naţional bisericesc pentru realizarea în anul 2010 a proiectului religios-duhovnicesc, cultural-editorialistic şi mediatic intitulat ***„2010 - Anul omagial al Crezului Ortodox şi al Autocefaliei româneşti".***

Promovarea acestui proiect implică acţiuni şi manifestări locale (media, publicistice, conferinţe, întruniri şi simpozioane pastorale, teologice, cultural-educative) menite a sublinia importanţa Crezului Ortodox în viaţa Bisericii şi a credincioşilor, cu contribuţia profesorilor de teologie, a specialiştilor, a preoţilor şi monahilor.

În vederea tratării temei Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române este necesară reflectarea contextului istoric al afirmării unităţii de credinţă şi libertăţii religioase a poporului român, ca mijloc de confirmare a demnităţii şi prestigiului Bisericii Ortodoxe Române în cadrul Ortodoxiei universale .

Conform Dicţionarului Explicativ al Limbii Române, termenul de *autocefalie* provine din fr. autocéphalie şi desemnează conducerea de sine stătătoare a unei biserici ortodoxe naţionale, precum şi independenţa, neatârnarea bisericii ortodoxe române faţă de celelalte biserici creştine.

Autocefalia (sau autoguvernarea - literalmente termenul înseamnă că ***"îşi este propriul său cap"***) desemnează statutul unei Biserici locale din Biserica Ortodoxă al cărei ierarh înaintestătător (sau primat) nu trebuie să răspundă înaintea nici unui episcop de rang superior. Când un Sinod Ecumenic sau un episcop înaintestătător (de exemplu un patriarh) eliberează o provincie ecleziastică de sub jurisdicţia (ascultarea) sa, cu păstrarea deplinei comuniuni între Biserica provinciei respective şi ierarhia de sub ascultarea căreia iese înseamnă că respectivul sinod sau episcop

înaintestătător acordă Bisericii provinciei respective autocefalia. Din punct de vedere istoric, autocefalia nu s-a obţinut întotdeauna în acest mod.

Proclamarea unei Biserici ca autocefală reprezintă unul din cele mai însemnate acte pentru întreaga Biserică, întrucât prin autocefalie se produce o schimbare esenţială în relaţiile bisericeşti din cadrul ortodoxiei ecumenice. Actul de proclamare a autocefaliei unei Biserici presupune intrarea în acţiune a trei factori: a Bisericii care îşi reclamă autocefalia, a Bisericii mame de care a depins până acum, şi a Bisericii în totalitatea ei sau a Bisericii ecumenice. Fiecare din aceşti trei factori colaborează de pe poziţie proprie şi în felul său, la crearea unei noi autocefalii, ceea ce înseamnă că se cere îndeplinirea, din partea fiecăruia din aceşti factori, a anumitor condiţii.

Prin autocefalie, o biserică dobândeşte totalitatea drepturilor care îi asigură o conducere complet independentă în câmpul lucrării pe care o săvârşeşte prin exercitarea celor trei ramuri ale puterii bisericeşti: ***puterea de a învăţa, de a sfinţi şi de a conduce.***

Cu alte cuvinte, o biserică autocefală dobândeşte calitatea şi dreptul de a transmite prin sine însăşi întreaga moştenire a Sfinţilor Apostoli sau deplina succesiune apostolică. În mod principal, acest lucru se face prin alegerea, hirotonia şi instituirea în funcţiune a clerului propriu, în frunte cu înalta ierarhie episcopală.

Alături de aceste drepturi s-au impus, în sarcina fiecărei Biserici autocefale, o seamă de obligaţii, dintre care unele constituie limite ale autocefaliei, iar altele, îndatoriri legale, frăţeşti sau de

onoare, față de Bisericile surori.

Limitele autocefaliei sunt determinate de unitatea ecumenică a Bisericii care trebuie apărată și asigurată prin întreaga activitate a oricărei Biserici autocefale și, mai precis, prin respectarea întocmai a adevărurilor dogmatice, a esențialelor rânduieli liturgice și a esențialelor principii și norme cu caracter canonic și disciplinar.

O altă serie de limite ale autocefaliei sunt impuse de Dreptul inrtern al statului în care se găsește o Biserică autocefală, ca și de Dreptul Internațional, întrucât orice Biserică autocefală devine atât un subiect al Dreptului Public intern, cât și un subiect al Dreptului Internațional. În această calitate trebuie să respecte în lucrarea sa normele pe care le impun legile de stat și cele internaționale.

Biserica Ortodoxă Română este una dintre bisericile autocefale ale creștinismului ortodox. Ea a luat ființă în anul 1872 prin desprinderea Mitropoliei Ungrovlahiei și Mitropoliei Moldovei de sub ascultarea canonică a Patriarhiei de Constantinopol și ridicarea mitropolitului Ungrovlahiei, totodată arhiepiscop de București, în rangul de mitropolit-primat al României. Titlul de mitropolit-primat fusese acordat pentru prima dată de autoritățile laice mitropolitului Nifon Rusăilă pe 11 ianuarie 1865. Până la constituirea Sfântului Sinod românesc în anul 1872 bisericile ortodoxe din Țările Române au făcut parte integrantă din Patriarhia de Constantinopol iar ierarhii ortodocși din Țările Române se găseau sub ascultarea canonică a patriarhului de Constantinopol, care s-a opus inițial desprinderii celor două mitropolii și fărâmițării Bisericii Ortodoxe (precedentul fusese creat în anul 1448, când Sinodul de la Moscova și-a proclamat ***"autocefalia"*** fața de Constantinopol, dând astfel naștere Bisericii Ortodoxe Ruse).

După proclamarea independenței de stat a României (9 mai 1877), au urmat tratative cu Patriarhia de Constantinopol, în vederea recunoașterii autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române. Această recunoaștere a fost acordată pe 25 aprilie 1885 de patriarhul ecumenic Ioachim al IV-lea. Din perspectiva Patriarhiei de Constantinopol aceasta este data nașterii Bisericii Ortodoxe Române. De facto, Biserica Ortodoxă Română a luat ființă odată cu constituirea Sfântului Sinod de la București în anul 1872, acest eveniment marcând transformarea mitropoliilor și episcopiilor ortodoxe din părți componente ale Patriarhiei de Constantinopol în părți componente (subdivizuni) ale noii structuri.

Mitropolia Ardealului s-a unit cu Sfântul Sinod de la București în 23 aprilie 1919: ***"La 23 aprilie 1919, Sfântul Sinod episcopesc al Mitropoliei Ardealului (alcătuit pe atunci numai din episcopul Ioan Papp al Aradului - care era și locțiitor de mitropolit, și dr. Miron E. Cristea al Caransebeșului) a hotărât să intre în Sfântul Sinod din București, iar Biserica Ortodoxă din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș a format parte integrantă a Bisericii mame din România întregită".***

Din 1925 Biserica Ortodoxă Română este organizată ca Patriarhie. În acel an, pe 4 februarie, Sfântul Sinod a hotărât să înființeze Patriarhia Ortodoxă Română. Mitropolitul primat (Mitropolitul Ungrovlahiei) a fost ridicat la treapta de patriarh. Legea pentru înființarea Patriarhiei a fost promulgată la 25 februarie 1925. Pe 1 noiembrie 1925 a avut loc înscăunarea lui Miron Cristea ca prim patriarh al României (1925-1939).

Autocefalia este un concept dezvoltat cu timpul, în cadrul Bisericii. Aceasta înseamnă că el nu făcea parte din modul de organizare inițială a Bisericii, ci a apărut și s-a dezvoltat în timp, din motive practice.

Deși există multe dispute referitoare la modalitatea corectă de a se obține autocefalia, din punct de vedere istoric și canonic există diferite soluții posibile.

Multe dintre Bisericile autocefale din zilele noastre au fost inițial sub autoritatea Constantinopolului, datorită proximității geografice sau tradiției activității misionarilor constantinopolitani în anumite zone. Există totuși mult mai multe dovezi istorice care să sugereze faptul că Biserica din Constantinopol are un fel de autoritate misionară în afara teritoriilor definite în mod explicit de către Sinoadele panortodoxe, în ceea ce privește stabilirea autocefaliilor.

Din punct de vedere istoric şi canonic, nu a existat o modalitate unică de a stabili autocefalia unei Biserici; iar aceasta, întrucât nu este de găsit o ***"teologie a autocefaliei"*** nici la Părinţii Bisericii, nici în Sfânta Scriptură. Mai precis, autonomia şi autocefalia nu sunt probleme explicit eclesiologice. Sunt probleme practice, de evoluţie administrativă şi canonică aflate încă în proces de soluţionare (în context eclesiologic).

Singura regulă care pare dominantă este aceea conform căreia autocefalia este expresia voinţei întregii comunităţi a Bisericilor Ortodoxe, pornind cel mai adesea din îndemnul Bisericii cu cea mai mare autoritate, cea din Constantinopol. Acolo unde autocefalia unei Biserici a fost proclamată fără a avea acordul Constantinopolului, statutul acesteia a rămas în general precar.

Pentru cazul când unei unităţi bisericeşti nu i s-ar recunoaste autocefalia de către Biserica mamă, deşi respectiva autocefalie ar fi legitimă şi a fost cerută cu respectarea rânduielilor canonice, celelalte Biserici autocefale au dreptul să intervină pentru a se acorda autocefalia cerută, după cum pot să intervină şi pentru a nu se recunoaste autocefalia sau pentru a se retrage autocefalia unei Biserici, care nu îndeplineşte condiţiile în acest scop.

În cazul proclamării unei autocefalii de către Biserica mamă, ea săvârşeşte acest act în numele Bisericii ecumenice, pentru că prin acest act exercită o putere pe care o deţine în chip solidar cu întreaga Biserică.

• Ionuţ Gabriel CORDUNEANU, ***"Autocefalie, ecumenicitate şi naţionalitate în art. 2 al Statutului pentru Organizarea şi Funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române"***, în Studii teologice, 1/2006, pp. 152-176.

• Preot Doctor Claudiu Cotan, ***"Ortodoxia şi mişcările de emancipare naţională"***, Editura Bizantină, Bucureşti, 2004

"LUMINĂ DIN LUMINĂ"

Prof. Laetiţia MITAN - LEONTE

Anul acesta, 2010, a fost decretat de către Sfântul Sinod, la iniţiativa Prea Fericitului Părinte Patriarh Daniel, ca ***"an omagial al Crezului Ortodox şi al Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române".***

Iată un fericit prilej de a analiza înţelesul celor 12 articole ce compun Crezul, dintre care primele şapte hotărâte la primul sinod de la Niceea din anul 325. Pentru acum, am ales să aprofundăm mărturisirea noastră din articolul 2, când zicem despre Domnul Hristos că este ***"Lumină din Lumină".***

La ce s-au referit sutele de episcopi (318), câţi existau pe atunci. Cum deschidem Biblia, citim că "la început, ***"universul era un haos netocmit şi gol"***. Nici o ordine! Există numai Dumnezeu - cel etern, neînceput şi nesfârşit, -şi, în Înţelepciunea Sa cea mare a socotit să facă ordine, lumină în marea neorânduială ce se află în cosmos.

Având putere nemărginită, a spus doar: ***"să fie lumină"!*** şi s-a şi făcut.

Deci Dumnezeirea a hotărât mai întâi ***"să fie lumină"***. Aşa scrie în Biblie (Gen.1,3) şi aşa au descoperit marii oameni de ştiinţă că la începutul formării universului au fost acei "fotoni", anteriori luminii soarelui şi aştrilor. Pe lumina şi pe luminarea-orânduirea-lucrurilor, se poate chibzui ce şi cum să se lucreze.

Şi a creat Dumnezeu lumea, numai cu Cuvântul, în şase zile. (Să ne oprim puţin, gândind la

lungimea unei zile în fața lui Dumnezeu cel nemărginit, cel nesfârșit, căci spune psalmistul -"o mie de ani, în fața Ta, Doamne, ca ziua de ieri". Deci, nu putem ști cât au durat aceste șase zile.

Și le-a făcut pe acestea toate (aștri, vietăți,...), cum am mai spus, ***"doar cu cuvântul"***, însă pe om l-a făcut lucrând, muncind și i-a dat toate spre folosință, ca orice Părinte iubitor, care dă putere fiilor săi să stăpânească tot ceea ce făcuse.

Și l-a făcut Dumnezeu, sfătuindu-se cu celelalte două persoane din Sfânta Treime: ***"Să facem om după chipul și asemănarea noastră"*** (Gen. 1,26).

Într-adevar, ne-a făcut după chipul lui Dumnezeu, dar noi trebuie să ne silim a deveni asemenea lui Dumnezeu, prin credință și fapte bune. Așa cum ne-a învățat Însuși Dumnezeu Fiul, ***"Care S-a născut din Tatăl, mai înainte de toți vecii"*** (Crezul, art.2) și așa cum ne spune și Noul Testament, prin Sf. Ioan Evanghelistul (Cap 1, v.1): ***"La început a fost Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul"***. Deci Cuvântul - Fiul lui Dumnezeu era dintru început și era Dumnezeu Însuși, cum mărturisește chiar Domnul Hristos, ucenicilor Săi: ***"Eu și Tatăl una suntem"***.

Și Duhul Sfânt era de la început, căci ***"Duhul Domnului se purta deasupra apelor"*** (pe deasupra adâncurilor) (Gen.1,2). Dovada participării întregii Treimi Sfinte la crearea universului: dovada unicității Sfintei Treimi: un singur Dumnezeu în ființă, dar întreit în persoane.

Dumnezeu era viața și viața era lumina oamenilor (Ioan 1,4). Atât timp suntem vii, cât suntem în lumină: depărtându-ne de lumină, cădem în întuneric, nu mai este viață în noi.

La troparul de la Bobotează cântăm ***"și lumea ai luminat"***, referindu-ne la aceeași putere de luminare ce ne-o dă Sfânta Treime.

Domnul Hristos este Învățătorul nostru pentru a merge spre desăvârșire, pentru a putea deveni ***"asemenea dumnezeirii"***, Care ne-a ***creat. El ne învață să trăim în lumină: "Eu sunt lumina lumii"*** (Ioan 8,12). El este lumină din lumina Tatălui, de aceea mărturisim despre El că este ***"Lumină din Lumină"***, "Dumnezeu Adevărat din Dumnezeu Adevărat". "Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine". (Ioan 14,6)

"Voi sunteți fii ai luminii și fii ai zilei" (1 Tes.5,5), dar fiind ai zilei, să fim treji, îmbrăcându-ne cu platoșa credinței și a dragostei și punând coiful nădejdei de mântuire".(1 Tes.5,8). Să cugetăm puțin asupra acestor cuvinte: Sfântul Apostol Pavel consideră aceste virtuți ca fiind apărătoare puternice împotriva oricărui atac al dușmanului. Să ne îmbrăcăm cu acești puternici apărători, virtuțile creștine, dar să nu le uităm nici pe celelalte: răbdarea, sfințenia, iertarea, smerenia, milostenia...

Strămoșii noștri, compunând colindele tradiționale, anunță că s-a născut în lume ***"Hristos, Mesia chip luminos"***.

Întreaga noastră viață să fie trăită pe lumină, așa cum ne învață Noul Testament. Domnul Hristos le-a săvârșit pe toate, pe lumină: învățături, pilde, săturări ale mulțimii, vindecări, învieri... Cu lumini aprinse au întâmpinat cele cinci fecioare pe Domnul Hristos, așa să-L așteptăm și noi la parusie (venirea de Apoi), cu lumina credinței și a faptelor bune. Să lucrăm și noi în via Domnului, cât e lumină. Să primim cu inimile deschise lumina ce ne-o dau sfintele slujbe bisericești și sfintele scrieri creștin ortodoxe, căci lumina aceasta e dată de Sus, din Lumina cea veșnică - Dumnezeu cel închinat în Sfânta Treime.

Noi, creștinii ortodocși, urmând neschimbat învățăturii hotărâte la primul sinod ecumenic și stabilit în Crez - simbolul credinței noastre, să trăim și să ne bucurăm că ***"am văzut lumina cea adevărată"*** și că ***"dreapta credință este lumina vieții noastre și izvor de mântuire"***, cum ne învață și Prea Fericitul nostru Patriarh Daniel.

ISTORIA TULBURE A TEZAURULUI ROMÂNESC

Prof. Gheorghe BUNDUC

La 21 decembrie 1916, în contextul înfrângerilor suferite de armata română pe fronturile primului război mondial şi al ocupării Bucureştiului, de către trupele germane, tezaurul României, încărcat în 1378 de lăzi, pleacă pe un drum fără întoarcere până acum, cu un tren militar spre Moscova. Această variantă a fost preferată propunerii făcută de firma englezească Lloyd`s de a transporta tezaurul românesc de la Iaşi la Londra, contra unei sume uriaşe cerute pentru asigurarea securităţii acestui tezaur, în timp ce ruşii *„s-au oferit"* să facă acest transport la Moscova pe gratis.

Câtă mărinimie din partea foştilor noştri vecini de la răsărit! Şi, să nu uităm, să amintim, că Rusia, în acele momente, ne era aliată, iar regele României era văr cu ţarul Nicolae al II-lea, şi că ***tocmai*** în aceste condiţii tezaurul României a ajuns să fie ***«adăpostit»*** în subsolurile Kremlinului.

Acest tezaur era format din piese de aur ale Băncii Naţionale, bijuteriile acelor persoane care le depuseseră la această bancă, precum şi devizele existente aici. La aceasta se adaugă numeroase obiecte de artă cu o valoare istorică deosebită. Cele 1378 de lăzi transportate la Moscova cuprindeau 31,5 miliarde de lei în aur şi două lăzi cu bijuteriile reginei Maria, evaluate la 7 milioane de franci în aur.

La 5 august 1917 a fost expediată la Moscova, în condiţiile agravării situaţiei interne şi internaţionale a României, o a doua garnitură de tren cu valori româneşti. În cele 188 de lăzi se aflau circa 57,5 milioane de lei, aur, precum şi arhive, polițe, acţiuni, cecuri de depunere, obligaţiuni şi alte documente de valoare ale Băncii Naţionale a României, în sumă de 160 miliarde de aur. Cu acelaşi tren au fost expediate la Moscova 160 lăzi conţinând depunerile particulare ale Casei de Consemnaţiuni din Bucureşti (hârtii de valoare, obligaţiuni, bijuterii, testamente, tablourile unor pictori renumiţi), arhivele Academiei şi ale Fondului Funciar, toate acestea în valoare de 7,5 miliarde de lei aur.

Exactitatea acestor cifre a fost pusă la îndoială de multe ori. Există informaţii care ne îndreptăţesc să

credem că unele dintre aceste comori au fost sustrase înainte de trimiterea lor la Moscova de către persoane suspuse ale timpului, făcând astfel ca o parte a avuţiei statului, salvată de avariţia străinilor, să devină prin hoţie proprietate particulară.

Conducătorii revoluţiei bolşevice din Rusia, din octombrie 1917, în frunte cu Lenin, puternic preocupaţi de evenimentele româneşti, au dat un ultimatum către Guvernul României, formulat la 21.01.1918 în Hotărârea Consiliului Comisarilor Poporului, privind ruperea relaţiilor cu România. Acest document la punctul doi prevedea: ***«Tezaurul României aflat în păstrare la Moscova este declarat intangibil pentru oligarhia română»***. Puterea sovietică îşi asuma răspunderea pentru păstrarea acestui tezaur şi îşi lua obligaţia că ***«îl va da în mâinile poporului român».***

În lunile următoare relaţiile sovieto-române au devenit deosebit de încordare. Astfel, în nota guvernelor RSFSR şi RSS Ucraina către guvernul român de la 1 mai 1919, se cerea pe lângă retragerea armatelor române din Basarabia ***«retrocedarea întregului patrimoniu militar al Rusiei şi Ucrainei însuşit de România».*** În caz contrar aceste guverne îşi declinau orice răspundere faţă de soarta ulterioară a diverselor valori transferate în Rusia în timpul guvernului ţarist şi care aparţineau statului român.

Începând cu anul 1920 raporturile româno-sovietice s-au ameliorat. Notăm în acest sens afirmaţia lui M. M. Litvinov, reprezentantul Colegiului Comi-

sariatului Poporului pentru Afacerile Externe, care dădea asigurări statului român că tezaurul românesc s-a păstrat neatins.

În toamna anului 1921, la Varşovia, în cadrul conferinţei preliminare româno-sovietice, conducătorul delegaţiei române, Filaliti, a propus ca în programul viitoarei conferinţe să se discute problema «***Valorilor aflate în Rusia sub formă de depunere***»

Pe de altă parte, într-o scrisoare a lui Lenin către adjunctul Comisarului Poporului pentru Finanţe al RSFSR, M. O. Alskii, din 5 septembrie 1921, remarcăm indicaţia pe care acesta o dă ***«trebuie urmărită cu grijă cheltuirea fondului de aur»*** - cel românesc evident. «Bilanţul general trebuie să cuprindă tot aurul, fără nici un fel de excepţii», îşi încheia scrisoarea Lenin. Textul original era «Aurul românesc se include în total, totalul general trebuie să includă tot aurul, fără nici o excepţie» (modificările textului au fost făcute de către cei care au publicat documentele leniniste. Este vorba despre academicianul G.L. Smirnof, membru al C.C. al P.C.U.S., în revista „***Istoriceskii Arhiv***", după 1992 şi de G. Voscianov, secretarul de presă al Preşedinţiei Ruse, în ziarul „***Komsomolskaia Pravda***" din 2 octombrie 1991).

Tot despre cantitatea de aur românesc existent la Moscova se interesa Lenin şi într-o discuţie cu Cicerin, în ideea folosirii acestui tezaur în viitoarele tratative cu guvernul românesc referitoare la Basarabia.

Un alt episod legat de istoria tezaurului românesc este cel legat de intervenţia Comisarului pentru Afacerile Externe al URSS, Cicerin, care, la 29 iulie 1929, a transmis un protest ministrului de externe al României, Argetoianu, prin care critică începerea vinderii la licitaţie a unor bunuri care aparţinuseră armatei ruse, inclusiv a unor vapoare, şi ameninţa statul sovietic că face acelaşi lucru cu ***«bunurile româneşti aflate în URSS»*** (este vorba de tezaur).

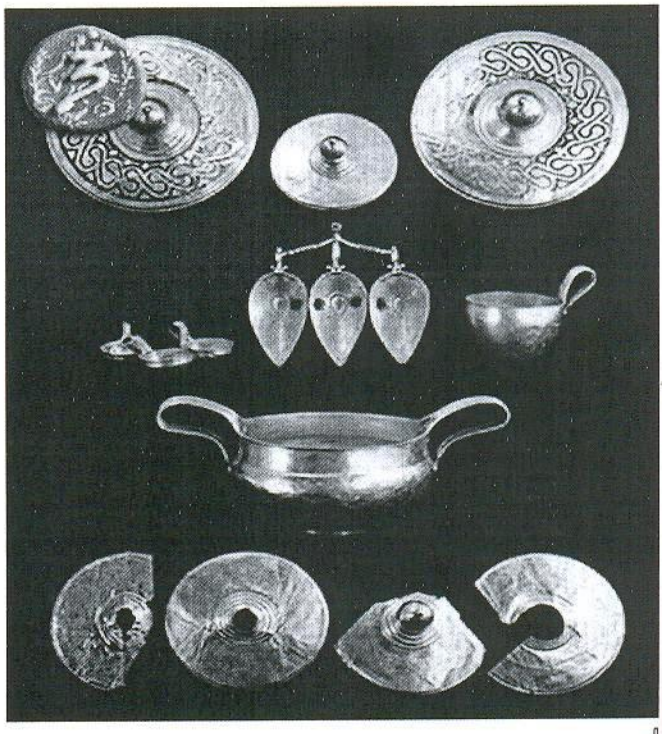
Cu ocazia restabilirii relaţiilor diplomatice dintre România şi URSS, în decembrie 1934, ambasadorul sovietic Ostrovski i-a oferit reprezentantului guvernului României, Nicolae Titulescu, în mod simbolic un kilogram şi un metru etalon din componenţa tezaurului precum şi 9 cronometre de înaltă exactitate. Cu acelaşi prilej au mai fost aduse în România o serie de valori artistice, manuscrise şi documente ale Academiei Române, precum şi rămăşiţele pământeşti ale domnitorului Dimitrie Cantemir.

După semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, se accentuează presiunile sovietice asupra României, în scopul răpirii Basarabiei. Astfel, la 26 iunie 1940, ambasadorul german la Moscova, contele von Schulemburg, nota într-o telegramă: ***«s-ar putea ajunge mult mai uşor la o rezolvare paşnică a problemei, (cedarea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord), dacă guvernul sovietic ar retroceda României tezaurul Băncii Naţionale, transferat spre păstrare la Moscova în timpul primului război mondial»***.

Din surse demne de încredere, se cunoaşte că înainte de cel de-al doilea război mondial, cât şi în timpul desfăşurării lui, liderii P.C.R. Ana Pauker şi W. Roman) aflaţi la Moscova, au vândut bijuteriile reginei Maria, care făceau parte din tezaur, pentru nevoile P.C.R. şi ale Cominternului.

În 1956 României i-au fost returnate manuscrise şi obiecte de cult, opere de artă românească veche şi contemporană (tablouri, icoane, gravuri, goblenuri). Cu toate acestea, problema tezaurului românesc nu poate fi considerată o problemă încheiată la această dată.

De asemenea, nu discutăm în acest cadru de soarta unui alt tezaur românesc care, în vremea celui de-al doilea război mondial, fusese pus la adăpost într-o grotă la mănăstirea Tismana şi care a fost răpit de Armata Sovietică, dintr-o ţară care îi era aliată.

După revoluția din 1989 au fost făcute încercări timide și, de cele mai multe ori, insuficient de inspirate, de a pune în discuție soarta tezaurului României aflat la Moscova din vremea primului război mondial.

Astfel, în aprilie 1991, președintele României, domnul Ion Iliescu, cu ocazia semnării tratatului cu Uniunea Sovietică, a discutat cu Mihail Gorbaciov și problema tezaurului românesc. Răspunsul evaziv pe care l-a dat Gorbaciov, precum și evoluția ulterioară a evenimentelor, nu au adus nimic nou. Semnarea ulterioară a tratatului cu Ucraina a pecetluit soarta nordului Bucovinei, sudului Basarabiei, Ținutului Herței și a Insulei Șerpilor.

Considerăm că, în rezolvarea marilor litigii istorice pe care le avem cu vecinii, inclusiv în cel cu tezaurul românesc, România trebuie să acționeze cu demnitate și curaj, cu voință și argumente și fără iertăciune și temeneli inutile.

Din datele recente oficiale oferite de Banca Națională a României și Consiliul Mondial al Aurului aflăm că România se situează pe locul 31 în lume, în clasamentul celor mai mari deținători ai metalului prețios. În aceste condiții ne punem firească întrebare: pe ce loc ne-am fi situat astăzi în lume dacă, atât tezaurul României trimis în Rusia spre păstrare, în vremea primului război mondial, cât și cel capturat de Armata Sovietică de la Tismana, în vremea celui de-al doilea război mondial, s-ar fi aflat alături de actualele rezerve ale Băncii Naționale a României?

LOCUIRE ȘI TRADIȚII INTERBELICE

Prof. dr. Răzvan LIMONA

Tipul de locuire în Dobrogea poate fi împărțit în trei etape, definite de folosirea bordeielor și caselor cu 1 - 2 camere din paiantă, nuiele împletite și ceamur (până la 1878), locuința cu 3 camere, rară în epoca anterioară (1878 - 1950) și tendințele de mărire ale spațiului locuibil și imitarea arhitecturii urbane după 1950.

Accentul este pus pe a doua etapă, caracterizată de remodelarea habitatului prin apariția satelor de colonizare și modernizarea celor vechi. Treptat se generalizează locuința cu trei încăperi, folosind modele urbane preluate de meșterii locali angajați la oraș ca mână de lucru nespecializată, parte a eforturilor statului de sistematizare a teritoriului.

Satul și gospodăria își schimbă înfățișarea pentru a se adapta cerințelor economiei agricole, în paralel cu împrumuturile de construcție și decorare între grupurile etnice locale. Italienii și germanii preferau casele pe două nivele, asemănătoare cu cele construite la oraș și având uneori planul și aspectul celor românești. Elemente specifice ca prispa sunt întâlnite la români, bulgari, greci și slavi, dar nu la germani, turci sau tătari.

În funcție de mentalitate și posibilități apar diferențieri la nivelul materialelor de construcție folosite. Piatra este utilizată de populația aromână, bulgară, italiană și germană, în timp ce lutul este întâlnit la români, bulgari și turci. Modificări importante ies la iveală în zonele colonizate cu aromâni, posesori ai unui mod de viață pastoral ce reclama prezența unor anexe gospodărești destinate creșterii oilor.

Diferențele de locuire tind uneori să dispară, cum este cazul satului Ciucurova unde locuința turcă imită forma celei germane sau satele mixte din arealul lacului Razelm ce preiau casa tipic românească.

Credințele și obiceiurile legate de construirea și decorarea casei reflectă cel mai pregnant nivelul întrepătrunderii tradițiilor locale. De aici rezultă practici comune, cum ar fi așezarea unor obiecte la temelia casei pentru bogăție și fericire și a crucii din lemn or-

nate cu flori şi ştergar, pusă pe fiecare rând de zidărie ridicat în timp până la căpriori.

Simbolismul magic al decoraţiilor interioare este vizibil în folosirea ţesăturilor textile denumite generic ştergare (români) şi geaulâc/cevre (turci, tătari), pe care se întâlnesc motive comune - arborele vieţii, laleaua, figuri geometrice - tradiţiilor ce implică ciclul anilor şi relaţia om - natură , modalităţi de decorare prezente de altfel în tot sudul ţării.

Românii şi celelalte etnii împart obiceiuri legate de momentele esenţiale ale vieţii, controlate de credinţă şi practici magice moştenite sau împrumutate. De obicei căsătoriile mixte sunt o raritate între creştini şi musulmani, inclusiv în comunităţile ce trăiesc împreună de secole. Acest lucru nu împiedică participarea sătenilor creştini la ceremoniile religioase turce şi tătare, folosirea cântecelor religioase musulmane la nunţile româneşti şi a unor practici comune ca răscumpărarea miresei, binecuvântarea părinţilor şi masa mare.

Naşterea şi botezul sunt dominate de dorinţa

de a proteja mama şi noul născut, motiv pentru care oamenii veniţi în vizită sunt selectaţi cu atenţie. Copiii sunt spălaţi cu apă sfinţită în care se pun bani, flori şi plante de leac pentru a-i apăra de deochi şi a le meni fericire şi bogăţie.

Obiceiurile legate de înmormântare reflectă într-o măsură mult mai mare influenţele române într-o serie de practici specifice turcilor dobrogeni. Cu selasi este o ceremonie şi un cântec religios musulman ce se desfăşoară înaintea rugăciunii de înmormântare, după ce corpul mortului a fost spălat şi învelit în giulgiu şi este urmată de împărţirea unor batiste participanţilor.

Prietenii şi vecinii creştini ai decedatului participă la înmormântare şi primesc bani la sfârşitul ceremoniei. Scândura ce urmează să fie pusă la capătul său este purtată de o rudă sau un om sărac ce primeşte la sfârşitul ceremoniei prosopul legat de scândură. Un alt obicei comun este pomana, cinstirea memoriei şi faptelor celui mort, la care participă toţii prietenii şi vecinii, indiferent de originea lor etnică.

Convieţuirea a produs similarităţi la nivelul obiceiurilor şi tradiţiilor, chiar întrepătrunderea lor. Varietatea practicilor este enormă, dar există mereu elemente comune. Niciun cult nu prevede în dogma sa excluderea celorlalţi de la viaţa comunităţii, exceptând prescripţiile legate de căsătoriile mixte. Prezentarea comună, acolo unde este posibil, a acestor tradiţii şi obiceiuri oferă imaginea culturii lor spirituale şi înţelegerea spiritului de comunitate / toleranţă prezent în Dobrogea.

Naşterea şi botezul

În biserica creştină botezul are o triplă semnificaţie şi anume purificarea de păcatul originar, aderarea

la o comunitate religioasă specifică (credincioşii) şi primirea identităţii unui sfânt patron. Aceste elemente au dus la formarea unor rituri ce definesc spaţiul spiritual în care se mişcă credinciosul.

Pentru români, cei care intrau în casa unui nou născut trebuiau să fie curaţi spiritual şi fizic, iar în cazul copiilor sensibili sau bolnăvicioşi botezul poate avea loc mai devreme pentru a spăla răul ce îl ameninţă.

Ceremonia scoaterii din mir presupune îmbăierea într-o apă în care femeile puneau flori, plante de leac, bijuterii, bani şi urează bogăţie şi o viaţă fericită.

La armeni copilul era considerat un dar al Domnului. Naşterea era urmată de o serie de acte rituale, printre care presărarea de sare pe spate de către moaşă, pentru a curăţa sângele pruncului şi spălarea într-o scăldătoare unde tatăl pusese o monedă de aur. Botezul se desfăşura după reguli precise şi era urmat de o petrecere la care se invitau rudele şi prietenii. A doua zi copilul era îmbăiat în cristelniţă şi unele mame obişnuiau să pună în leagăn un pumn de pământ de la mormântul unui sfânt pentru a atrage binecuvântarea acestuia.

Ruşii - lipoveni priveau naşterea băieţilor drept un prilej de mare bucurie. Chiar şi după căsătorie fiul rămânea în familie şi contribuia la supravieţuirea clanului şi gospodăriei. De obicei femeile năşteau la baia rusească, ajutate de moaşa ce îmbăia noul născut şi rostea urări de sănătate.

Familiile respectau un ritual specific, numit casa moaşei, în care bărbatul era obligat să mănânce o hrişcă sărată şi piperată de moaşă, ca un fel de împărtăşire sau compensaţie a durerilor prin care trecuse mama.

Noul născut era botezat la 40 de zile prin scufundarea în cristelniţă de trei ori, în prezenţa naşilor aleşi printre rude, primind un nume din calendarul ortodox şi o educaţie în care credinţa faţă de Dumnezeu era primordială.

La *ucraineni* exista interdicţia femeii gravide a se uita la şerpi, pentru ca noul născut să nu aibă ochii mici (Dunăvăţul de Jos) sau adăugarea de diferite obiecte în baie pentru putere, frumuseţe şi noroc. În Delta Dunării naşterea avea loc în casa mare unde femeia era întinsă pe podea, în timp ce nelipsita moaşă rostea rugăciuni şi tatăl bătea mătănii.

Primele zile de viaţă ale sugarului erau petrecute sub supravegherea moaşei, vârstnicilor şi oame-

nilor împuterniciţi, astfel încât ceilalţi să nu deoache din invidie copilul. După trei zile lehuza era spălată şi frecţionată de moaşă şi trebuia să toarne apă pe mâinile acesteia, oferindu-i un ştergar, bani şi rochie.

La două - trei săptămâni copilul era trecut prin ceremonia botezului. Iniţial era aşezat pe o pernă sub care se puneau bani, ridicat de trei ori spre icoană şi apoi dus la biserică împreună cu naşii.

După botez, naşa încredinţa copilul mamei, spunând de trei ori fraza rituală ***„Eu am luat de la dumneata copilul nebotezat şi neînchinat, v-am adus un copil botezat şi închinat”***, iar aceasta îl primea răspunzând ***„Iartă-l, Doamne”***.

Obiceiul se încheia cu aducerea laptelui lehuzei şi pregătirii cadourilor destinate celor prezenţi sub forma colacilor şi buchetelor de flori. Florile erau înmuiate în apă de către bunică, ce însoţea stropirea naşilor cu fraza ***„Duminică de duminică să fiţi într-o singură treabă”***, atestând importanţa lor în educarea finilor.

Naşterea unui fiu în comunităţile aromâne era garanţia menţinerii neamului şi a averii agonisite. Lehuza era vizitată de rude şi femei cu tigăni (gogoşi) şi plăcinte (pitii), iar prima persoană ce aducea vestea era cinstită de către rudele tatălui sau mamei. Copilul era numit de naş cu ocazia botezului, conform tipicului ortodox, prilej cu care avea loc şi o petrecere cu melodii aromâne.

În cazul musulmanilor, naşterea implica o serie de acte premergătoare ce ofereau şansa de a avea copii. Un copil ridica voalul de pe faţa miresei cu un făcăleţ, în prima ei zi în casa mirelui în Bazargic, iar mirele şi mireasa din Lumina se rugau în camera nunţii să le dea Allah copii. Femeile presupus sterile cereau sfatul

hogii şi primeau uneori o amuletă purtată în timpul rugăciunilor la mormintele şi cavourile sfinţilor musulmani.

În timpul naşterii soţul părăsea odaia, permiţând ulterior moaşei să rostească fraza ***„dacă vrei să-ţi spun, trebuie să-mi dai cutare lucru"*** , obicei recompensat cu păsări de curte, haine sau bani (Medgidia). Cordonul ombilical se tăia aproape de abdomen la turcii nogai din Nuntaşi, zona respectivă fiind acoperită cu leacuri din ierburi. Buricul era legat cu o fâşie de pânză, în paralel cu rostirea de rugăciuni la Medgidia, iar placenta şi cordonul se îngropau lângă pragul casei pentru a aduce noroc.

După naştere pielea era presărată cu sare, asemănător armenilor, şi spălată cu un amestec de gălbenuş de ouă , apă şi zahăr ce simbolizau puterea, curăţenia şi dulceaţa. În cea de-a 40 zi femeia şi copilul erau spălaţi conform rânduielilor rituale cu apă sfinţită în care se puneau cojile a patruzeci de ouă.

Credinţele magice persistau nestingherite în comunităţile musulmane dobrogene şi se împletesc cu riturile religioase. Femeia şi copilul erau însoţiţi mereu pentru a fi feriţi de zâne (Peri), duhurile rele, diavol (cin - şeytan) şi fiinţe mitologice ca Vrăjitoarea Roşie (Albasti) sau Piticul cel rău (kaiş ayak).

Punerea numelui implica o altă ceremonie în care hogea rosteşte de trei ori chemarea la rugăciune în urechea dreaptă a copilului, bunicii îl numesc şi hogea îl strigă la urechea noului născut. Este interesant obiceiul celor două nume la turcii nogai din Nuntaşi ***„unul este cel oficial, înregistrat în acte, celălalt este un nume secret care este folosit doar în familie"***, practică magică specifică şamanismului ce interzice dezvăluirea numelui secret pentru ca duşmanii sau duhurile să nu aibă puterea de a te controla.

---

1. Steluţa Pârâu, *Policromia etnică în Dobrogea,* în „Analele Dobrogei", Serie Nouă, nr. 1, An II, 1997, p. 36. Casele lipoveneşti şi ucrainene prezintă aceeaşi structură cu cea românească, diferenţele provenind din decoraţie, în timp ce elemente ca soba oarbă, lada de zestre, "camera bună " sau patul de pământ (lijanca), construit lângă sobă, sunt comune pentru toate etniile
2. Ştefan Popa, *Ruşii. Istoria culturii şi civilizaţiei,* Ed. Ex Ponto, Constanţa, 2000, p.113 – 114
3. M.N. Önal, *Din folclorul turcilor dobrogeni,* Ed. Kriterion, Bucureşti,1992 , p. 115 - 116

AROMÂNII

Prof. Gică GICĂ

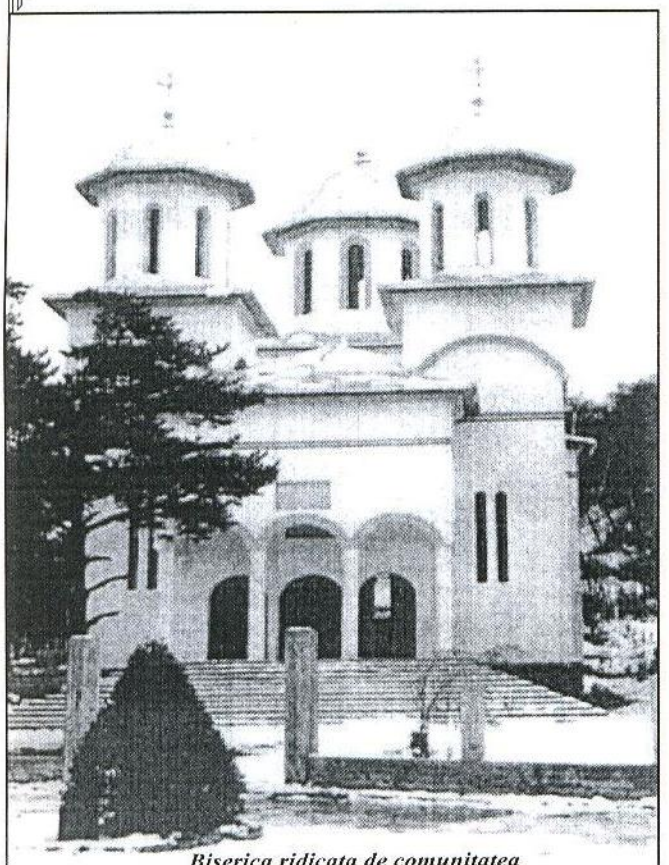
Aromânii s-au născut creştini, iar după ce au cunoscut învăţăturile sfinţilor Andrei şi Pavel, au devenit stâlpul creştinătăţii în Peninsula Balcanică. De-a lungul veacurilor, sentimentul religios al aromânilor a fost trăsătura dominantă. Dumnezeu i-a binecuvântat pe aromâni cu turme de oi şi capre în Munţii Balcani. În principalele centre comerciale din Balcani aromânii au reprezentat elita negustorilor, elita culturii şi civilizaţiei prin renumitul centru Moscopole. În întregul spaţiu al ortodoxiei balcanice aromânii au devenit vestiţi ctitori. De-a lungul secolelor, sub diverse stăpâniri, aromânii şi-au păstrat credinţa. Ortodoxismul răsăritean, multă vreme unitar, a început să fie folosit ca element de dominaţie de către greci, bulgari şi sârbi.

În epoca modernă au apărut tendinţe de ieşire din subordinea Patriarhiei de Constantinopol şi de înfiinţare a unor biserici pe criterii naţionale, biserici care mai târziu vor lupta pentru un statut de autonomie şi de autocefalie. În secolul XVIII, odată cu renaşterea grecească, patriarhia din Fanar a îmbrăţişat ideile panelenismului şi a luat măsuri severe pentru a opri tipărirea şi circulaţia cărţilor bisericeşti în alte limbi, în afară de limba greacă. Este binecunoscut faptul că limba are o mare importanţă în păstrarea identităţii culturale şi naţionale. La începutul secolului XIX, într-un vocabular care avea drept scop învăţarea limbii greceşti de către celelalte naţionalităţi, se spunea:

„Albanezi, bulgari, aromâni şi cei de alte limbi, bucuraţi-vă şi pregătiţi-vă să vă faceţi greci. Lăsaţi limba cea barbară, lăsaţi dialectul şi destinele care strănepoţilor voştri li se vor părea ca nişte fabule."

Având în vedere raporturile strânse dintre naţionalitate şi biserică, lupta pentru o biserică naţională dusă de unele popoare din Peninsula Balcanică a devenit parte componentă a luptei de eliberare şi afirmare naţională. În secolul XIX în întreaga Peninsulă Balcanică învăţământul era subordonat autorităţilor bisericeşti şi lupta pentru o biserică proprie însemna asigurarea condiţiilor şi pentru afirmarea şcolii în limba naţională.

Încercarea aromânilor de a folosi limba aromână în biserici s-a izbit de fiecare dată de refuzul categoric al clerului grec şi al Patriarhiei de la Constantinopol. Vor exista în această privinţă nenumărate agresiuni la care vor fi supuşi aromânii, mergând de

Biserica ridicata de comunitatea aromână din Corcea, Albania

la refuzul de a li se îngropa morţii, până la agresiuni fizice directe. Trecând peste aceste măsuri, aromânii au continuat lupta pentru afirmarea spirituală. Paralel cu pregătirea primilor dascăli pentru şcolile din comunitatea aromână, a început şi tipărirea cărţilor în aromână.

Biblia a fost tipărită în aromână în ţară şi a fost trimisă, prin toate mijloacele, la sud de Dunăre. Deschiderea primelor şcoli româneşti la sud de Dunăre până în 1888 a stârnit reacţia dârză a episcopilor greci, care au folosit toate mijloacele pentru a le închide. Patriarhia de la Constantinopol, folosind metoda ***„divide et impera"***, a acordat în anul 1871 dreptul bulgarilor de a avea un episcopat propriu, dar nu şi aromânilor. Autorităţile greceşti încercau să creeze ideea că slujba liturgică în limba aromână nu este după canoanele ortodoxe şi din acest motiv aromânii nu au dreptul la o biserică proprie.

În memoriile aromânilor din anii 1880-1890 se aprecia că ideea episcopatului ***„s-a născut din nedreptăţile strigătoare la cer la care românii macedoneni au fost supuşi de către grecii fanarioţi"***. Lupta aromânilor pentru înfiinţarea unei mitropolii autonome a cunoscut momente dramatice. Încă din anul 1878 un ordin al marelui vizir Savfet Paşa către administraţia vilaietelor din Salonic şi Ianina arată că „Sublima Poartă – a fost înştiinţată că aromânii din Epir, Thesalia şi Macedonia doresc să înveţe carte în propria lor limbă şi să întemeieze şcoli. Având în vedere că în imperiul nostru nu e îngăduit nimănui să împiedice mersul şi deplina exercitare a culturii şi învăţăturii, veţi binevoi a face cunoscut funcţionarilor civili care sub ***„ascultarea Excelenţei Voastre că ei nu trebuie să se împotrivească, fără pricină, în exercitarea cultului şi a învăţăturii, iar când vor cere ajutor, să-i apere şi să-i ajute pe învăţătorii şi preoţii aromâni."***

În anul 1862 Patriarhia a trimis un ordin către preoţii săi din Macedonia şi Epir pentru ca ei ***„să facă totul pentru a închide şcolile şi bisericile şi să-i pedepsească pe dascălii aromâni"***. Din 1880 până în 1882 au fost persecutaţi nenumăraţi învăţători şi preoţi aromâni. În localitatea Vlaho-Clisura, preotul Sofronie a fost închis timp de 40 de zile pentru că botezase copilul unui învăţător aromân. Preotul Nicolae Naciu din localitatea Gopeş a fost arestat, maltratat şi excomunicat pentru că oficiase o căsătorie în limba aromână. În localitatea Ohrida preotul Ioan Sgala a fost închis în mănăstire pentru că botezase copiii mai multor familii de aromâni.

Tot în localitatea Ohrida preotul Gheorghe Dinca a fost lovit de episcopul grec pentru că a cântat psalmii în limba aromână. Documentele vremii păstrează numeroase asemenea mărturii privind modalităţile prin care autorităţile greceşti împiedicau înfiinţarea unei mitropolii aromâne.

În anul 1892 o delegaţie aromână a înaintat o petiţie autorităţilor otomane privind înfiinţarea unui episcopat. Petiţia din anul 1892 are valoarea unui document pragmatic prin conţinutul său. În document se arată că:

„Poporul valah, aşa de credincios M.V. Imperiale, popor care trăieşte calm şi liniştit sub ascultarea suveranului său în localităţile din Ianina, Monastir şi Salonic, îşi vede propriii preoţi împiedicaţi abuziv de Patriarhie şi mitropoliţii greci de a exercita cultul divin în limba maternă. Poporul valah, întocmai ca şi celelalte popoare din vastul imperiu al M.V. Imperiale, ar fi fericit să aibă un şef religios, valah de origine, pe care să-l aleagă şi care să se bucure de toată încrederea guvernului otoman. Poporul aromânesc cere favoarea de a alege un şef religios, care să poarte numele de Mitropolit Primat şi a cărui misiune să fie de a conduce pe calea îndeplinirii datoriilor faţă de Dumnezeu şi Suveran".

Această petiţie a fost semnată de mai mulţi preoţi aromâni din Cruşova, Monastir, Ianina, Târnova etc.

Dimitrie Athanasescu, institutor din Târnova, în calitate de secretar al delegaţiei, a prezentat autorităţilor otomane lista cu mii de semnături strânse din toate localităţile aromâne din Peninsula Balcanică. Sultanul a ordonat rezolvarea favorabilă a cererilor din

decizie, dar Patriarhia întârzia să ducă la îndeplinire ordinul. Discuțiile între delegația aromână și Patriarhie au durat doi ani, fără să se înregistreze un rezultat pozitiv.

În aceste condiții, aromânii din Peninsula Balcanică, cu sprijinul Legației aromâne de la Constantinopol, au promovat politica faptului împlinit. În anul 1893, la propunerea lui Apostol Mărgărit, a fost desemnat ca șef religios Antim, mitropolitul Ohridei și Prespei.

Problema numirii lui Antim ca mitropolit al aromânilor din Peninsula Balcanică s-a complicat datorită amestecului guvernului conservator de la București, care dorea trimiterea unui episcop din țară. Poarta nu a fost de acord cu alegerea unui mitropolit al aromânilor din afara granițelor sale.

În anul 1894 a luat ființă primul episcopat aromân condus de mitropolitul Antim, care din nefericire nu s-a ridicat la înălțimea funcției sale. Nerecunoscut de guvernul de la București, el a abdicat, lăsându-i pe aromâni fără conducător religios.

Acest fapt a avut urmări nefaste pentru toți credincioșii aromâni din Peninsula Balcanică. În anul 1900 arhiereul grec al Pelagoniei, Ioachim, le spunea credincioșilor, de la înălțimea amvonului bisericii: ***„să vă feriți de propaganda aromână; sunt unii care au îmbrăcat cămașa românismului, dar ea fiind murdară și cu miros neplăcut, se va lipi de corp așa de tare, încât, când vor dori să o lepede de pe spinarea lor, nu vor fi în stare să scape de ea."***

Același prelat îi califica pe aromâni: ***„șerpi veninoși"*** și făcea apel la enoriași de a nu mai veni în contact cu ei. Cu toate măsurile luate de autoritățile grecești, aromânii au făcut eforturi considerabile și au construit numeroase biserici. În perioada 1884 - 1905 au fost construite biserici în localitățile Pleasa, Corcea, Crușova, Ohrida, Sanmarina, Livezi, Oșani, Caterina, Giumaia de Sus etc. În orașul Bitolia a funcționat un seminar ortodox cu 30 de bursieri aromâni.

În localitățile în care preoții și învățătorii au apărat cu devotament credința de neam și limbă, românismul a prins rădăcini puternice, credința în Dumnezeu i-a ajutat pe aromâni să nu-și piardă niciodată speranța în mai bine. Poate nu întâmplător aromânii au dat cea mai importantă personalitate a creștinismului ortodox din secolul XX, prin Athenagoras, patriarh ecumenic și arhiepiscop de Constantinopol între 1948-1972 și inițiator al reconcilierii între Biserica Orientală și Biserica Romano-Catolică.

---

1. Adina Berciu – Drăghicescu, *Românii din Balcani*, București, 1996

2. Gheorghe Sbuchea, *Românii din Balcani, Dimândarea*, nr. 3, 1995

2010 ❁ 80 de ani de existență a presei teologice tulcene

Publicații de spiritualitate și cultură ortodoxă, de informație bisericească și de credință

PÂINEA VIEȚII

-15 octombrie - 15 decembrie 1930, Niculițel

Prof. Mihai MARINACHE

❁

*__Organ al Cercului Preoțesc Niculițel__ - jud. Tulcea
*Redacția și administrația: Biserica „Sf. Gheorghe" - Isaccea
*apariție: de 2 ori pe lună: (an I, nr.1-15.X.1930; nr.2-3/1-15 XI.1930; nr.4-5/1-15.XII.1930)
*format: 48x33; 2lei nr.; 60 lei/abon.
*tipografia „Dobrogea" Crum Doncef - Tulcea
*directorul publicației: pr. C.E. Cojocari; colaboratori: pr. Iov Carp (Dăeni), diac. C. Andrei (Tulcea), pr. Uliescu (Nifon).

❁

În ordine cronologică, după „Tomisul" (1 aprilie 1925 - "Foaie oficială a Episcopiei de Constanța", devenit „Tomis" - „Revista eparhială de Constanța", 1926-1948), presa bisericească din nordul Dobrogei este întemeiată de publicația **„Pâinea vieții"**, organ al Cercului Preoțesc din comuna Niculițel. A apărut bilunar în perioada 15. X -15. XII 1930 (cele 5 numere existente la Biblioteca Academiei).

Presupunem că de la această dată această foaie religioasă și-a încetat apariția deoarece presa deceniului patru nu o menționează în niciun fel. Primele referiri cu privire la profilul acestei reviste le întâlnim abia după cincizeci de ani,[1] iar încadrarea ei, merituoasă, în presa bisericească interbelică din Dobrogea e surprinsă la o distanță de șapte decenii de la apariția ei. [2]

În această foaie, născută din dorința **„de a oferi calea Mântuirei"** enoriașilor, într-un **„timp când lumea și cei din jur nu ne oferă decât mijloace spre ispită și păcat"**, directorul ei, preotul C.E. Cojocari și cei câțiva colaboratori publică inspirate comentarii după versete din Noul Testament, predici la

PAINEA VIETII

Organ al Cercului Preoţesc Niculiţel - Jud. Tulcea

„PAINEA VIETII"

„Dar lucrul acesta s'a întâmplat ca să se împlinească vorba scrisă în legea lor: M-au urît fără temeiu"

sărbătorile ortodoxiei, scurte articole despre problemele vieţii, morală, puterea exemplului. Sunt redate, fragmentar, articole de atitudine din revistele teologice de circulaţie „Graiul vremii", „Căminul", traduceri din „Viaţa lui Iisus" de Papini, note despre situaţia existentă în parohie ş.a.

În cele două pagini ale fiecărui număr, directorul publicaţiei, semnatar al celor mai multe articole şi note, răspunde dezideratului asumat de cercul preoţesc din localitate:

«Iată prin urmare cine ne poate pune la îndemână cele de trebuinţă sufletelor noastre, într-un timp când se simte cea mai mare nevoie. Iisus Hristos, „Pâinea vieţii" sufleteşti a vieţii veşnice.

*Pâinea pe care civilizaţia, progresul, modernismul atât de atrăgător, nu ne-o poate da „**întrucât această lume cu înţelepciunea ei n-a cunoscut pe Dumnezeu**" (I Corint. 1,21).*

Preoţii Cercului Cultural preoţesc Niculiţel, potrivit poruncii Apostoliei ca ***„să lupte lupta cea mai bună şi să păstreze credinţa şi cugetul curat pe care unii l-au perdut şi e recăzut din credinţă"*** întrucât ***„în vremile din urmă unii se vor lepăda de credinţă ca să se alipească de duhuri înşelătoare şi de învăţăturile dracilor, abătuţi de făţărnicia unor oameni care vorbesc minciuni însemnaţi cu ferul roş în însuşi cugetul lor"*** (I Timotei IV, 1,2). *Am crezut de a noastră datorie să punem la îndemâna enoriaşilor noştri izvoare de **apă vie**, care vine ca o hrană de preţ, o apă din care când cineva nu va înseta un veac, o **pâine a vieţii. Învăţăturile sfintei noastre biserici.***

*Dea Domnul ca această „**Pâine a vieţii**" să fie cu drag primită şi să îndestuleze măcar în parte sufletele înflămânzite de dreptate şi adevăr. Să ne ajute Dumnezeu. Amin.»* (art. „**Pâinea vieţii**", an I, nr. 1, 15. X. 1930, p.1, col.1).

Fără excepţie, în numărul 1/15.X, toate articolele sunt scrise de preotul C.E. Cojocari şi poartă amprenta hotărâtă a obiectivelor din editorialul menţionat. Deşi nesemnate, articolele, comentariile pline de miez şi presărate cu îndemnuri de luare-aminte şi cumpătare în viaţa de zi cu zi, răspund frământărilor sufletului şi misiunii slujitorilor bisericii noastre.

*„Lumea noastră, streină mult de învăţăturile Evangheliei, s-a îngrădit, ca şi poporul iudeiu pe vremuri, de obiceiurile cărnei şi de ale firii sale pământeşti. Nu primeşte pe cele cereşti căci nu le cunoaşte şi nici nu le poate potrivi cu cele ale firii sale pământeşti. Iată de ce-l urăşte lumea. Iată de ce a îngriji de trebuinţele sufletului devine sarcina cea mai urâtă. Iată de ce lumea lasă biserica goală şi învăţăturile Evangheliei sunt urâte, **dar fără temeiu**." („Dar lucrul acesta s-a întâmplat...", nr. 1/15.X., p.1, col.3)*

Iată o posibilă structurare a tematicii materialelor publicate:

I. Predici la sărbătorile ortodoxiei

1. „Evanghelia la 26 octombrie; Sf. Mc. Dimitrie" (nr.1/15.X)
2. „Evanghelia Duminicei" (XXIV după 50me), nr. 2-3/1-15.XI
3. „Se naşte Mântuitorul" (pr. C.E. Cojocari) nr.4-5/1-15.XII
4. „Ieslea din Bethleem" (pr.Carp) - nr.4-5/1-15.XII

II. Comentarii la textele Evangheliilor

1. „Dar lucrul acesta s'a întâmplat ca să se împlinească vorba scrisă în legea lor: M-au urât fără temeiu" (Ioan XV, 25)- nr. 1/15.X
2. „S-a atins cineva de Mine, căci am simţit că a ieşit din Mine o putere." (Luca VIII, 46) -nr.2-3/1-15.XI.

III. Învăţătura şi educaţia morală

1. „Nu distrugeţi sufletul."
2. „Chiar copilul nebotezat" - (nr.1/15.X)
3. „Nu te teme!"
4. „În sfârşit"
5. „Din problemele vieţii" (Diac. C. Andrei)
6. „Puterea morală" (pr. Ulieru) - (art. 36 în nr. 2-3/1-15.XI)
7. „Buna cuviinţă" (pr. C.E. Cojocari) nr.4-5/1-15.XII

IV. Atitudini, opinii cu privire la problemele religioase ale timpului.

1. „Creştini care slujesc diavolul" (pr. Carp)
2. „În Ardeal se duce lupta contra ortodocşilor"

(pr. C.E. Cojocari, după revista „Graiul vremii")
3. „Tot catolicii..." (pr. C.E. Cojocari)
4. „Veşti din ţară. De peste hotare" (după „Graiul vremii", „Căminul") - (toate art. în nr. 4-5/1-15.XII)

V. Traduceri

1. „Irod" - pr. C.E. Cojocari (după „Viaţa lui Iisus" de G. Papini) în nr. 4-5/1-15.XII. 1930

Numărul mai mare de materiale, care reprezintă problematica educaţiei morale, reliefează „izvoare de **apă vie**", capabile de zidire şi permanentă primenire sufletească. În acest sens, cunoscând bine realităţile şi răutăţile vremii, directorul foii, preotul Cojocari, mâhnit de comportamentul tinerilor, îndemna toate instituţiile responsabile să se alăture eforturilor preoţilor cercului cultural: *„Se observă că cei tineri îndeobşte, par cu totul străini de unele reguli de bună-cuviinţă şi chiar câte odată se poartă cu multă obrăznicie, în aşa fel ca şi cum nu i-ar păsa de nimeni. Trec pe lângă biserică, schionând şi urlând parcă i-ar apuca alte cele, iar alţii şi mai fără judecată îşi dau întâlniri amoroase la colţul gardurilor în faţa bisericii. Ce ruşine! Nici fără Dumnezeu, dar nici ruşine de oameni.*

Doamne, dar tineretul ăsta unde a crescut? Nu a avut el îndrumători? Mamă, tată, n-a avut el?

Nici atât bun simţ nu le-a sădit în suflet? Nici un pic de respect, nici faţă de biserică, nici faţă de şcoală, nu mai vorbim de celelalte autorităţi, dar nici de persoanele cu care vin mai des în întâlnire!

Holbează ochii ca nişte vite ce nu ştiu să cugete şi trec într-o stare desordonată înainte. E ruşinea lor!

Un popor care se crede deştept pe aceeaşi măsură e şi credincios şi respectos.

Pare-se că tineretul nostru abia a început viaţa popoarelor înapoiate şi până să ajungă a o trăi pe cea a poparelor înaintate mai e."

(**Notă. „Bună Cuviinţă"**, pr. C.E. Cojocari - nr.4-5/1-15.XII)

Dacă numele preotului Cojocari nu e întâlnit în publicaţiile religioase şi culturale ale timpului, câţiva dintre colaboratorii săi sunt prezenţi în paginile acestora, evidenţiindu-se şi prin lucrări proprii tipărite, în special, în Biblioteca Eparhială a Sfintei Episcopii a Dunării de Jos, ***„pentru cultivarea binecredincioşilor fii duhovniceşti"***. Preotului I. Carp i se editează, astfel, broşura cu scop instructiv-educativ *„O Călăuză la răspântii"*, iar Econ. C. Andrei lucrarea *„Drumul spre altar"*[3]. Numeroase articole semnează diac. C. Andrei în revistele **„Viaţa adevărată"**, **„Învăţătorul tulcean"**, **„Chemare în jurul Bisericii şi Şcoalei"** ş.a., cu precădere până la izbucnirea celui de-al doilea război mondial.

Publicaţia **„Pâinea vieţii"** (Niculiţel, 1930) nu a avut condiţiile necesare pentru a se impune în presa vremii, însă ea trebuie menţionată distinct deoarece a inaugurat presa bisericească din judeţul Tulcea, deschizând drum celei mai importante reviste din acest ţinut în deceniul al patrulea, *„Viaţa adevărată"* (I.IV.1934 - apr.. 1941)

❁

1. Petru Zaharia în *„100 de ani de presă tulceană"* (1879-1979), Supliment PEUCE, 1979, lucrare apărută la „Arta grafică" - Bucureşti, nu o înregistrează.

● Dumitru Constantin-Zamfir, Octavian Georgescu în amplul studiu *„Presa dobrogeană. Bibliografie comentată şi adnotată"* (1879-1980), Constanţa, 1985, p.240, o prezintă în cinci rânduri, fără să facă referire la articlolul de direcţie, obiective, colaboratori (de asemenea, este indicat greşit numele directorului publicţiei: pr. D.E. Cojocariu). Deşi în revistă numele fondatorului e transcris Cojocari, potrivit altor surse, acesta ar fi fost Cojocaru.

2. Pr. lector univ. Nechita Runcan, *„Presa bisericească interbelică din Dobrogea"*, în *Revista de teologie Sfântul Apostol Andrei*, Buletin oficial al Sfintei Arhiepiscopii a Tomisului şi al Facultăţii de Litere şi Teologie Ortodoxă, an I, nr. 1, iulie-decembrie 1977, Constanţa, p. 46-50 (publicaţiei în cauză îi acordă şapte rânduri).

● După anul 2000, revista e menţionată în contextul presei de profil (fără a fi analizată) şi de subsemnatul, în articolele publicate în ziarul tulcean ***„Acum"*** /20.III; 21.III; 13.X. 2003) şi revista de cultură ***„Steaua Dobrogei"*** (an V, nr. 1-4/dec. 2003, p 68-70) ş.a.

3. Despre pr. Iov Carp (1904-1985) vezi: diac C. Gheorghe, „Pilde de destoinicie", în *„Îndrumător bisericesc, misionar şi patriotic"*, 4, Galaţi, 1988, p185-187; pr. T. Lificiu , „Preotul Iov Carp", în G. B., nr.7-9/1985, p.555; pr. E. Drăgoi, *„Ierarhi şi preoţi de seamă la Dunărea de Jos"* (1864-1989), Galaţi, 1990, p.96-97; 307, 314, (cu scurte referiri şi la revista ***„Pâinea vieţii"***, unde numele directorului acestei foie, se pare, cel corect: D. E. Cojocaru), p. 317-318.

* Lucrarea ***„O călăuză la răspântii"*** e publicată în Biblioteca Eparhială, nr.10, tipografia George Jorică, Galaţi, 1937.

* Lucrarea ***„Drumul spre altar"*** de Econ C. Andrei, apare în aceeaşi Bibliotecă Eparhială, nr. 8, Galaţi, 1936

Poate fi actul avortului justificat?

Prof. Nicoleta CAULEA – POPESCU

Avortul aparţine problematicii eticii aplicate deoarece este o problemă controversată (există argumente pro şi contra) şi are caracter moral explicit. Avortul înseamnă întreruperea sarcinii prin eliminarea fătului (spontană sau provocată) din cavitatea uterină, înainte de termenul de gestaţie şi are drept efect moartea fătului. Cuvântul „avort" derivă din latinescul „aborior" – termen opus lui „orior" (a naşte) – şi înseamnă a muri sau a dispărea prematur. Aşadar, termenul face trimitere la moartea prematură. Dar moartea poate fi fapt sau act. În fond, această distincţie creează diverse polemici în rândul cercetătorilor şi nu doar al lor. Să observăm diferenţa!

Putem vorbi despre un fapt al avortului atunci când se produce un avort involuntar, neprovocat şi neprevăzut. În această situaţie, avortul este doar o întâmplare nefericită. Mai mult, dat fiind că acest fapt nu priveşte voinţa liberă a cuiva în comiterea lui, este clar că nu poate fi adusă în discuţie problema responsabilităţii. În schimb, atunci când avortul este premeditat şi voit, el nu mai are statutul de fapt, ci îl are pe cel de act. Indiferent dacă este săvârşit de către mamă cu intenţia de a „scăpa" de copil, sau că este comis pentru a îşi salva sănătatea, avortul este un act voluntar şi, prin urmare, condamnabil. În această situaţie însă, responsabilitatea aparţine mamei, dar nu numai ei. De acest înspăimântător act devin responsabili toţi cei care, incidental sau profesional, au contribuit la săvârşirea lui. Practica avortului a fost întâlnită, se ştie, de-a lungul întregii istorii a omenirii. Utilizarea ierburilor care provocau avortul era cunoscută din cele mai vechi timpuri, dar, se pare că întreruperile de sarcină de către medic nu erau permise, atât timp cât în Jurământul lui Hipocrate, medicul, în calitate de slujitor al vieţii, mărturiseşte că nu va administra femeii substanţe abortive. În legătură cu atitudinea faţă de avort, aceasta a oscilat de la o epocă la alta. Vechile societăţi ale Greciei şi Romei erau tolerante faţă de avort, iar la romani avortul putea fi comis în orice perioadă a sarcinii. La începutul secolului al XIX – lea, în America, avortul era interzis după apariţia mişcărilor fetale. Mai târziu, atât în America, cât şi în Anglia, legislaţia era permisivă în privinţa avortului numai în cazul în care era salvată viaţa mamei. Apoi, mişcările feministe americane au introdus conceptul de „maternitate voluntară" şi „planificare familială", în scopul trasării unei linii de demarcaţie între viaţa sexuală şi procreaţie, avortul reprezentând, în mod individualist, pentru femei, singura posibilitate de control asupra corpului şi destinului lor. În ţara noastră, Codul Penal din anul 1865 pedepsea provocarea avortului, asemeni Codului Penal din 1937, care permitea, totuşi, avortul în două situaţii: atunci când menţinerea sarcinii ar fi ameninţat viaţa gravidei şi atunci când unul dintre părinţi era bolnav psihic şi pericolul transmiterii acestei boli la noul născut era o certitudine. În vremea regimului totalitar, toate legile din România condamnau, cu privare de libertate, orice provocare ilegală a avortului. După anul 1989 aceste legi au fost abrogate, pe motiv că se aflau în totală contradicţie cu respectarea drepturilor omului. Astăzi, avortul este autorizat până în cea de-a 22 –a săptămână în Anglia; până în momentul naşterii în SUA şi, începând din anul 1996, până în cea de-a 14 săptămână în România.

Este actul avortului o crimă sau nu?

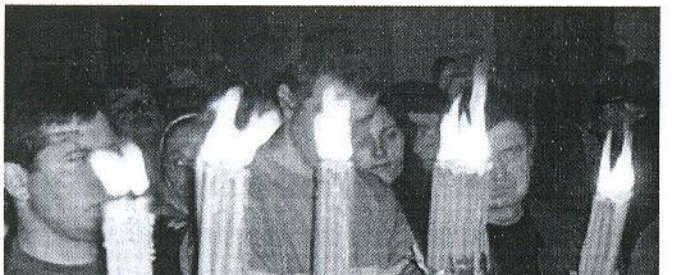
Unii cercetători susţin că avortul până la o anumită vârstă a fetusului nu reprezintă o crimă. Pentru geneticieni, viaţa începe în momentul fecundaţiei, dar embriologii consideră că doar un organism autonom (un făt mai mare de 6 luni) are viaţă. Consider că poziţia bioeticii ar trebui să fie un punct de intersecţie între credincioşi şi necredincioşi. A afirma că embrionul este o parte din mamă este o eroare sau o mistificare cu caracter anti – ştiinţific. Embrionul este un

individ uman în dezvoltare, de aceea merită respectul datorat fiecărui om. Dacă viața începe odată cu zămislirea, înseamnă că distrugerea unui viitor copil, oricând după concepere, echivalează cu uciderea unei ființe omenești. Omul există ca om din momentul conceperii până în momentul morții biologice. Poziția Bisericii este aceea că viața omenească nu începe la naștere, ci la zămislire. Ne-am putea întreba, inevitabil, laolaltă cu filosofii, cum apare sufletul în cazul procreării. Există trei puncte de vedere: preexistențialismul, traducianismul și creaționismul. Preexistențialismul, inițiat de filosofia platoniciană și reluat de Origen, susține că sufletele au fost create toate o dată, înaintea lumii văzute. Păcătuind, ele sunt așezate în trupuri, ca pedeapsă, în vederea curățării, prin suferință, în trup. Punctul de vedere traducianist, inițiat de Tertulian, apără ideea că sufletele urmașilor provin din sufletele părinților, ca și trupurile, de altfel. Teoria creaționismului, susținută de foarte mulți sfinți Părinți, este cea dominantă în Biserică. Dacă trupul are un început în sămânța lui Adam, sufletul este dat de Dumnezeu prin creație nemijlocită, în momentul zămislirii, devenindu-i trupului principiu de viață. Personal, sunt adepta acestei ultime concepții. Astăzi, multe femei refuză să fie mame, considerând că întreruperea sarcinii este un drept al lor, când, de fapt, este un abuz de drept, cu încălcarea drepturilor embrionului. Avortul este omucidere cu premeditare. În prezent, nu există nicio rațiune după care sufletul să fie rupt de momentul conceperii. Oamenii nu sunt repetiția simplă a unor indivizi uniformi. Ființa umană, ca unicat, ne obligă la un respect dublu, de la concepție, până la moarte. Refuzul de a da viață este expresia unei mentalități secularizate, care a pierdut sensul spiritual al existenței umane, reducând omul la un simplu produs biologic, fără a ține seama de chipul lui Dumnezeu din om. Dacă pornim de la principiul unanim acceptat că ***„materia vie ia naștere exclusiv din materie vie"***[1] și că „dintr-o celulă inițială, numită ou sau zigot, rezultată din fecundarea ovulului cu elementul sexual mascul, ia naștere, prin diviziunea și diferențierea celulelor, un organism nou"[2], ajungem la concluzia că încă din momentul zămislirii, acest organism este viu, altminteri nu s-ar putea hrăni, dezvolta și nu ar ajunge om. ***„Strict biologic, fecundarea unui ovul de către un spermatozoid constituie originea unui nou individ. Trebuie să recunoaștem, fără echivoc, că embrionii au toate drepturile unei ființe umane"***[3]. Consider că ființa dar divin, viața este deplină, depășind granițele spațiului și timpului, ea este un dar de la început. Nu poate deveni dar pe parcurs. De când Dumnezeu o dă și tot El o ia, viața rămâne un dar. Ceea ce mie mi se pare curios este cum într-o societate în care este cultivat cultul dragostei poate exista o ură pentru aducerea pe lume a unei ființe umane. Oricine iubește trebuie să iubească până la capăt și să își asume ceea ce îi scoate înainte dragostea. De aici aducem în discuție ideea de responsabilitate și responsabilizare. Pentru a responsabiliza femeile, trebuie ca societatea să le informeze. Trebuie știut că tema avortului constituie problema conștiinței morale a întregii omeniri, întrucât privește viața omului, față de care fiecare este responsabil.

Legat de aspectul informării, voi anunța rezultatul cercetării unui medic american obstetrician, B. Nathason: fătul este ființă omenească separată, cu toate caracterele personale specifice, este o persoană umană deplină. Medicul a folosit filmarea cu ultrasunete a avortului unui făt de 12 săptămâni și a observat că fătul presimte amenințarea instrumentului utilizat în provocarea avortului și că manifestă perceperea pericolului (se mișcă violent și agitat, frecvența cardiacă îi crește și deschide gura larg ca într-un strigăt). Acest film reliefează o realitate cutremurătoare: prin avort, femeia comite o crimă, ucide o ființă nevinovată. Indiferent de motivul pentru care ia decizia avortului, femeia și nu doar ea, devine responsabilă. Persoana, din punct de vedere ontologic și axiologic, are prioritate față de societate, deoarece la baza originii societății se află persoanele. Suprimarea vieții fizice a viitorului nou – născut prin avort este echivalentă cu o compromitere totală a tuturor valorilor temporale care se bazează pe viața fizică. Sunt de părere că opoziția ***„sănătatea mamei – viața fătului"*** nu este în echilibru. Viața celui care urmează să se nască nu poate fi instrumentalizată în favoarea sănătății mamei; trebuie să se țină seama și de faptul că maternitatea reprezintă un risc pentru sănătatea proprie. Și, pe de altă parte, din punct de vedere etic, prezența unei malformații sau a unui handicap nu știrbește deloc realitatea ontologică a celui ce urmează să se nască, ci, dimpotrivă, prezența într-un subiect uman a unei stări de handicap cere mai multă protecție și ajutor. Mary Anne Warren susține următoarele idei: „Argumentul conform căruia fătul este o persoană potențială rămâne valabil. Poate că acest lucru se da-

torează faptului că potențialul fătului este un motiv solid pentru a-l aprecia și proteja. Din momentul în care o femeie se angajează la îngrijirea continuă a fătului, ea și cei apropiați ei, probabil că vor vedea fătul ca pe un *„copil nenăscut"*, iar acesta va fi apreciat pentru potențialul său. Potențialul fătului rezidă nu doar în ADN, ci și în angajamentul matern (și patern). Din momentul în care femeia și-a asumat sarcina, este normal să îi aprecieze potențialul și să o protejeze, cum fac majoritatea femeilor, fără o coerciție legală. Dar este greșit să i se ceară unei femei să ducă la bun sfârșit o sarcină, în condițiile în care ea nu este capabilă sau nu dorește să facă un asemenea angajament substanțial"[4]. Autoarea este de părere că uneori avortul este tratat ca o problemă doar a drepturilor fătului, iar alteori doar ca o problemă a drepturilor femeii. Așadar, negarea avortului legal și sigur încalcă dreptul femeii la viață, libertate și integritate fizică. ***„Dar dacă fătul ar avea același drept la viață ca o persoană, avortul ar fi un eveniment tragic și greu de justificat, cu excepția cazurilor extreme. Astfel, chiar și cei care susțin drepturile femeii trebuie să fie preocupați de statutul moral al fătului"***[5]. Printre argumentele de susținere a avortului pot fi amintite cele referitoare la prețul plătit de femei care, din lipsa unor metode contraceptive și de avort sigure și legale, mor înainte de vreme, iar în țările din lumea a treia, sarcinile involuntare măresc sărăcia și rata mortalității infantile. Acolo unde avortul este interzis de lege, femeile tind să apeleze la avorturi ilegale nesigure, Organizația Mondială a Sănătății apreciind că 200000 de femei mor anual din această cauză, considerându-se adesea că li se încalcă femeilor dreptul de a își controla propriul corp. Problema avortului nu este însă atât de simplă cum ar părea la primă vedere, deoarece se consideră că nu numai femeia are drepturi, ci și fetusul. Tendința de a diminua statutul biologic al embrionului, astfel încât să nu fie considerat individ uman decât plecând de la unele momente fixate arbitrar, se asociază cu încercarea de a nu–l considera persoană umană. După unii autori, entitatea nou concepută n-ar avea încă o realitate și o demnitate umană: ar fi vorba doar de o realitate potențial umană sau de o pură posibilitate de umanitate (așa cum am văzut, deja!), care, totuși, nu este dotată încă cu o conștiință clară. Alții susțin că ar trebui relevat ca decisiv faptul că această potențială ființă umană nu ar fi dotată cu autoconștiință, adică nu ar fi capabilă de o activitate liberă și intenționată, iar existența sa ar fi subordonată capacității de a exprima gândirea și limbajul. Un susținător al acestei teorii a fost H. T.Engelhardt, care, regăsind în embrion și în fetus acele caracteristici proprii persoanei (autoconștiința, raționalitatea, sensul moral), ajunge să concluzioneze că nu toate ființele umane sunt persoane. De exemplu, fetușii, copiii până la 7 ani, retardații mintal grav și oamenii aflați în comă fără speranță sunt ființe fără statut de persoane umane. Astfel de entități sunt membri ai speciei umane. Nu au status în sine și prin sine, nu sunt participanți primari la acțiunea morală. Numai persoanele umane au acest status. Peter Singer considera că este persoană umană cel care posedă autoconștiință, autocontrol, sensul trecutului, sensul viitorului, capacitatea de a se pune în relație cu alții, de a nutri considerație pentru alții, capacitatea de comunicare și curiozitate. De aici rezultă că, dacă valoarea vieții depinde de a fi persoane, atunci trebuie să refuzăm teoria conform căreia viața membrilor speciei noastre are valoare mai mare decât cea a altor specii. Unele ființe ce aparțin unor specii diferite de a noastră sunt persoane, unele ființe umane nu sunt. Nicio apreciere obiectivă nu poate atribui vieții unor ființe umane care nu sunt persoane o valoare mai mare decât vieții altor specii care sunt. Avem rațiuni de a acorda o valoare mai mare vieții persoanelor decât vieții non – persoanelor și astfel, se pare că este mai grav să ucizi, de exemplu, un cimpanzeu, decât o ființă umană grav înjosită, care nu este persoană.

Se știe că mai mult de 75% din populația lumii trăiește în țări în care avortul este legal. Legislația se poate grupa în patru *modele*: modelul prohibitiv, modelul permisiv, modelul prescriptiv și cel al intimității. Modelul prohibitiv are la bază protejarea copilului nenăscut. Acest model este întâlnit îndeosebi în legislația multor țări africane și din America Latină. Irlanda este una dintre puținele țări care incriminează avortul. În acest stat, în anul 1983 s-a dat un amendament care a făcut ca avortul să fie posibil doar cu scopul salvării femeii. În Germania, Hitler a prohibit avortul și contracepția. În anul 1943, în Germania, avortul era prohibit pentru germani, dar nu și pentru femeile indezirabile rasial. Modelul permisiv – cel de-al doilea model expus de mine – are la bază ideea că avortul este legal numai cu aprobarea guvernului, medicilor, judecătoriilor, în funcție de țara unde se aplică. În conformitate cu acest model, sunt permise avorturile

în sarcinile mici şi foarte rar în sarcinile avansate. Argumentul acestui model constă în faptul că sarcinile ar fi poveri prea mari pentru unele femei, din punct de vedere conomic şi social. Eu consider că motivul social nu poate subordona valoarea vieţii personale a nici unei persoane Sarcina ca urmare a incestului, sarcina la o vârstă înaintată a mamei sau chiar statutul marital al mamei justifică, în cazul acestui model, efectuarea avortului. Se poate admite avortul în caz de handicap mental sau fizic grav al fătului. În România, în anul 1966, avortul a devenit ilegal pentru femeile care aveau mai puţin de 4 – 5 copii. În anul 1980, aproximativ 86% dintre decesele în timpul sarcinii sau naşterii se datorau avorturilor ilegale. După anul 1989, în România s-a adoptat modelul permisiv. În Franţa, avortul poate fi efectuat la cererea femeii înainte de 10 săptămâni, dacă ea consideră că sarcina îi va crea o povară. În cazul modelului prescriptiv, efectuarea avortului este obligatorie.

Acest model stă la baza politicilor de avort obligatoriu pentru femeile sărace sau incompetente mental, în scopul îmbunătăţirii rasei umane (eugenie). China, în anul 1953, a început programul de planificare a naşterilor pentru controlul populaţiei şi protejarea economiei. În acest stat, avortul era încurajat printr-un sistem de recompense şi penalizări. În anul 1974 cuplurile erau limitate la doi copii, iar în anul 1979 la un singur copil. Astăzi, avortul este gratuit în China şi se acordă ca recompensă un concediu post – avort de două săptămâni, plătit. Femeile care în urma avortului acceptă şi legăturile tubare primesc o compensaţie adiţională. Ultimul model dintre cele prezentate – cel al intimităţii – se caracterizează prin faptul că legea incriminează doar rareori avorturile. Sunt permise aproape toate avorturile, cu condiţia ca ele să fie efectuate de personal calificat. Argumentele care stau la baza acestui model sunt: siguranţa crescută pentru femeie, asigurarea libertăţii femeii şi a egalităţii în muncă, educaţie şi căsătorie. Acest model a fost adoptat în Uniunea Sovietică după anul 1955 şi este valabil şi în state precum Danemarca şi Norvegia.

Găsesc straniu faptul că oamenii se consideră îndreptăţiţi să decidă asupra vieţilor semenilor lor. Cine ne-a oferit nouă dreptul să alegem ca o altă fiinţă umană să trăiască sau să moară? Nimeni! Poate că fac o apologie a concepţiei susţinute de Biserică, dar sunt ferm convinsă că avortul este o crimă, atunci când este un act şi nu un fapt. Desigur, în anumite situaţii, se poate întâmpla ca mama să fi pierdut copilul din cauza faptului că nu a avut suficientă grijă de ea şi, implicit, de viaţa copilului nenăscut. În această situaţie, care reprezintă, bineînţeles, o excepţie, ne aflăm în faţa unui fapt la care s-a ajuns din inconştienţa sau lipsa de informare a mamei. Bineînţeles, este o stare de fapt gravă, dar nu în aceeaşi măsură condamnabilă ca în situaţia unui avort premeditat. Nu cred că avortul ca act poate fi justificat aducându-se argumente privitoare la starea materială a mamei, la statutul ei marital şi nici măcar la starea de sănătate a ei. Nu putem decide cine are prioritate la viaţă: mama sau fătul. La fel, societatea nu poate decide păstrarea sau suprimarea vieţii unui copil. Femeile trebuie să conştientizeze că în cazul unei sarcini devin responsabile şi pentru viaţa copilului. Atunci când au pornit pe un drum, cum este cel al maternităţii, femeile trebuie să îşi asume toate riscurile. Doar printr-o responsabilizare a femeilor s-ar putea evita comiterea acestui înspăimântător act: avortul.

---

1. Breck, J., *Darul sacru al vieţii. Tratat de bioetică*, Ed. Patmos, Cluj – Napoca, 2003
2. Engelhardt, H.T., *Fundamentele bioeticii creştine*, Ed. Deisis, Sibiu, 2005
3. Raicu, P., *Genetica*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1967
4. Singer, P. (ed.), *Tratat de bioetică*, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
5. Stan, G., *Teologie şi bioetică*, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2001

VALENTINE S`DAY – O PSEUDO SĂRBĂTOARE

Prof. Simona CIOCAN
Colegiul „Brad Segal" Tulcea

Ziua de 14 februarie a devenit, pentru tinerii noştri, o zi a consumatorilor de cantitate. Din nefericire tot mai mulți dau năvală când aud desfăşurarea unui concurs care are la bază îmbrățişarea tandră sau pupatul, fie şi cu o persoană necunoscută. Această zi a devenit parcă o capcană a imoralității.

Dacă iubirea comercială durează doar o zi, negustorii nu stau indiferenți. Împachetează tot ce au în inimioare, iar oamenii sunt dornici să cumpere cât mai multe inimioare de acest gen. Se cer mai mult de aceste inimioare decât cele care bat.

Mă îngrijorează lejeritatea cu care românul împrumută sărbători. Vor mai afla vreodată tinerii că a iubi înseamnă să fii într-o sărbătoare permanentă? Iubirea nu are termen de garanție, ea nu este valabilă doar o zi. O minte sănătoasă ajunge la certitudinea că nu sărbătoarea provoacă iubirea, ci iubirea naşte sărbătoarea.

Sfântul Valentin, cinstit pe 14 februarie (după calendarul apusean) şi pe 30 iulie (în calendarul răsăritean), a fost martirizat pentru că a

căsătorit tinerii în secret în timpul împăratului Claudius al II-lea, iar noi vrem căsătorii de o zi. Menționez faptul că împăratul Claudius al II-lea editase un decret prin care interzicea oficierea căsătoriilor soldaților, pe motiv că nu vor putea avea o armată puternică cu soldați căsătoriți. Acest sfânt, luptând împotriva desfrâului impus de împărat, poate fi considerat sfântul căsătoriei.

Aşadar, însemnătatea acestei zile este contradictorie cu preocuparea multor tineri din vremea noastră.

Citesc în presa tulceană cum autoritățile locale pentru a se bucura de popularitatea tinerilor a eliberat pentru 10 cupluri de tineri câte un certificat de căsătorie pentru o zi. Consider acest gen neinspirat şi am nădejdea că anul următor Biserica va lua atitudine spre a nu se mai repeta această ofensă la adresa familiei. Fiind vorba de un sfânt, cinstirea lui se cuvine să se cinstească în biserică la Sfânta Liturghie. Dacă îi vom îndruma cu răbdare dar şi cu multă convingere pe tineri mai ales în cadrul orei de Religie, în viitor vom reuşi să dăm cinstea cuvenită sărbătorilor noastre şi să oprim tendințele care încalcă neprihănirea trupească şi sufletească prin comemorarea unor pseudo-sărbători, importate, cu multe idei şi atitudini care nu se pliază frumos pe demnitatea poporului român.

PERSONALITĂȚI TULCENE „UITATE”

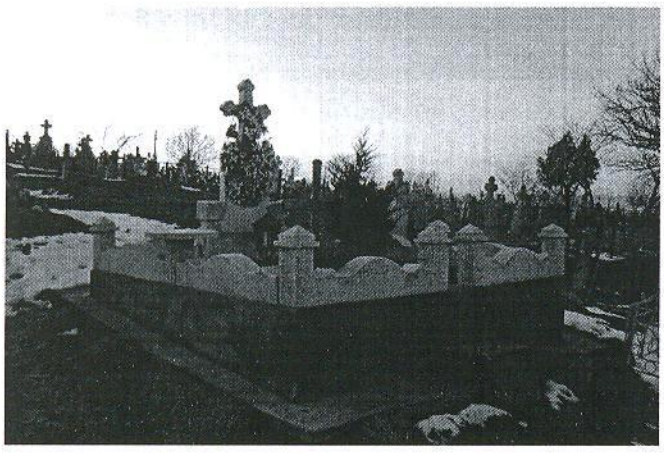
Dr. Nicolae GEORGESCU-TULCEA

În municipiul şi judeţul Tulcea au trăit şi activat o serie de personalităţi mai puţin cunoscute cititorilor noştri, personalităţi care şi-au adus o contribuţie însemnată la dezvoltarea acestor ţinuturi nord-dobrogene. De aceea, ne-am propus ca într-o serie de articole publicate în paginile reviste noastre să prezentăm pe scurt viaţa şi activitatea lor.

❁

Învăţătoarea ***VIRGINA IOSUB*** s-a născut în anul 1893, în oraşul Fălticeni, fiind fiica preotului Tătaru, paroh al bisericii din satul Torunda, comuna Liteni. După terminarea şcolii primare în comună, şi ţinând cont că era orfană de mamă, este admisă la şcoala normală ***„Elena Doamna”*** din Bucureşti, ca bursieră. După terminarea şcolii în anul 1913, se întoarce în satul natal unde funcţionează ca învăţătoare la 5 clase, îndeplinind în acelaşi timp şi munca de director al şcolii.

Anul următor se căsătoreşte cu învăţătorul Nicolae Iosub, pe care îl cunoscuse în comuna alăturată şi se transferă în Isaccea, doamna Iosub preluând conducerea şcolii de fete, iar soţul pe cea de băieţi. Se implică din toate puterile în buna funcţionare a şcolii, obţinând succese remarcabile în formare copiilor, mulţi dintre ei urmând cursurile şcolii din Tulcea. Odată cu începerea Primului Război Mondial se participă la toate acţiunile umanitare organizate în Isaccea. Soţul este mobilizat, iar la ocuparea Dobrogei de armata bulgară se refugiază în comuna Burdujeni din Moldova neocupată, activând ca soră medicală în spitalul de campanie ce funcţiona în localitate. Revine în Isaccea în 1919 şi se implică în refacerea şcolii, distrusă în totalitate de trupele bulgare în retragere. Reuşeşte cu sprijinul oficialităţilor şi al locuitorilor să înzestreze şcoala cu mobilier, dependinţe, un mic muzeu, atelier de croitorie dotat cu o maşină de cusut, etc. Pentru toate acestea depune o activitate extenuantă, pentru obţinerea de fonduri organizând serbări şi chiar echipe de eleve împreună cu care vând flori şi fructe în port, călătorilor navelor ce acostau la Isaccea. Din cauza sărăciei determinate de război, în curtea şcolii este organizată o cantină de ajutor social pentru bătrâni şi copii, cantină la a cărei funcţionare îşi aduce o deosebită contribuţie. În acea perioadă, majoritatea copiilor sufereau de malarie, pentru combaterea căreia, fără a i se impune de cineva, ia iniţiativa, în colaborare cu oficialităţile sanitare, organizării unei campanii de chininizare a copiilor, ocupându-se de administrarea zilnică a medicamentului, la toţi elevii. la parte şi la activităţile ***„Comitetului de ajutorare a copiilor săraci din Isaccea”*** lucrând în atelierul şcolii obiecte de îmbrăcăminte şi lenjerie, sumele necesare achiziţionării materialelor textile fiind procurate tot prin intermediul serbărilor şcolare.

În anul 1930 este transferată la Tulcea, dorind să se ocupe în mod corespunzător de educarea celor doi băieţi. Este numită directoarea Şcolii de Fete nr. 4. Cu sprijinul Primăriei şi al părinţilor elevilor reuşeşte să obţină fondurile necesare împrejmuirii şcolii, reparării localului, instalării curentului electric, achiziţiei de material didactic, plantării unei livezi.

În anul 1932 este transferată la Şcoala de Fete nr. 1, unde va funcţiona ca directoare până la pensionare. Şi la această şcoală se implică pentru rezolvarea tuturor problemelor profesionale şi sociale, reuşind să înfiinţeze o cantină la

care primeau masa de prânz în mod gratuit copii săraci.

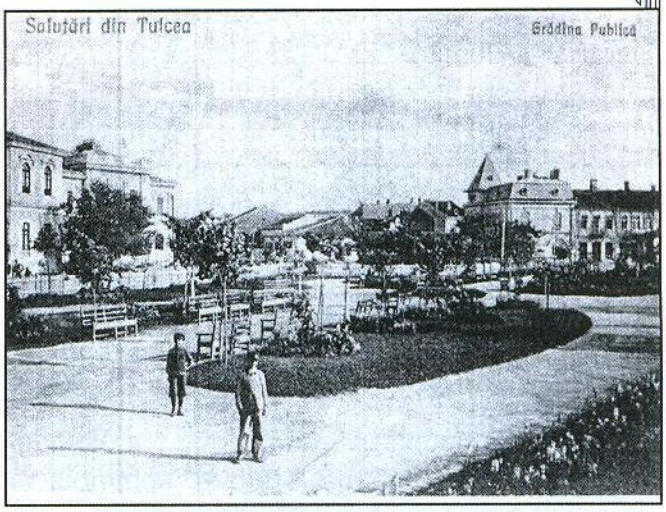
În perioada 1941-1944 şcoala pe care o conducea îşi restrânge activitatea, o parte din spaţiile de învăţământ fiind rechiziţionate de armată; doamna Iosub nu îşi părăseşte postul reuşind să păstreze neatins patrimoniul şcolii. După război, în condiţiile sărăciei şi a secetei se implică tot mai mult în activităţile sociale, organizând cantine şi cămine de zi pentru copii.

În întreaga sa activitate a fost ajutată de soţul Nicolae Iosub, învăţător apreciat. Dar, din nefericire, întotdeauna intervine un ... dar. Din cauza politicii naţional ţărăniste pe care o făcuse timp de 20 ani soţul, doamna învăţătoare Virginia Iosub are de suferit din partea nou instalatelor autorităţi comuniste. Este pensionată la 1 septembrie 1947, înainte de vreme. Primeşte pensie până la 30 septembrie 1948, dată la care pensia este suspendată pentru motivul „***cunoscută ca ostilă actualului regim democratic!***". A făcut recurs la Comisia Centrală a Casei Generale de Pensii, dar, neputând depune la timp toate actele necesare, recursul este respins.

La 15 august 1951 este arestată de Securitate şi anchetată la Galaţi, împreună cu alte personalităţi tulcene, circa două luni. Îşi va recăpăta pensia abia în anii 1960.

A avut doi băieţi: Mircea, absolvent al unei şcoli tehnice CFR, care a îndeplinit diferite funcţii în cadrul Căilor Ferate Române, şi Corneliu, ofiţer de geniu, epurat din armată în 1947 din motive politice şi lucrând ulterior ca tehnician constructor.

Sora mai mare, cu 14 ani, a doamnei Virginia Iosub, doamna ELISABETA CRISTEA, a fost tot învăţătoare la Şcoala de Fete nr. 4 din Tulcea şi, ulterior, directoarea Şcolii nr. 2. A desfăşurat o activitate deosebită, conducând primii paşi în şcoală a numeroase generaţii de elevi, dintre care toţi îşi amintesc cu respect de domnia sa. Elisabeta Cristea a ajutat multe eleve sărace dar inteligente să urmeze cursurile şcolii normale din Brăila, depunând eforturi deosebite pentru a le obţine burse de studii. Soţul doamnei Cristea, învăţător, a fost unul dintre fruntaşii Partidului Naţional Ţărănist din Tulcea, fiind ales în două legislaturi senator în Parlamentul României.

VASILE NEGRIŞANU – născut la 6 august 1888 în Tulcea, al cincilea copil din cei şapte ai familiei Marin şi Vasilica Negrişanu, primeşte din copilărie din partea părinţilor şi profesorilor o educaţie în spiritul credinţei în Dumnezeu, a adevărului, cinstei, corectitudinii şi a dragostei faţă de muncă, principii care îl vor călăuzi întreaga viaţă. Îşi îndeplineşte stagiul militar în cadrul regimentului 33 Tulcea, unde ajunge până la gradul de sergent. Datorită atracţiei pentru muzică şi a urechii muzicale, va cânta în fanfara regimentului, condusă în acel moment de maiorul Emilian Grigore. Odată cu începerea primului Război Mondial şi retragerea trupelor române din Dobrogea, trece înot Dunărea în zona oraşului Tulcea, ducându-se în hainele militare pe o plută de papură. Se strecoară până la locuinţa familiei, unde rămâne o zi primind de la părinţi toate informaţiile necesare referitoare la trupele bulgare din oraş. Noaptea următoare traversează Dunărea spre unitatea sa. Este observat de santinelele bulgare, dar cunoscând limba bulgară, le răspunde şi reuşeşte să scape. Informaţiile aduse sunt de mare importanţă şi, recunoscându-se curajul de care a dat dovadă, este decorat cu medalia „***bărbăţie şi credinţă cu spade***". Ulterior va participa la bătăliile de la Mărăşeşti şi Oituz. În acea perioadă leagă o strânsă prietenie cu avocatul Nicolae Georgescu, căpitan în acelaşi regiment.

După terminarea războiului îşi reia activitatea de agricultor. Devine membru al Partidului Naţional - Ţărănist, pe listele căruia este ales consilier comunal al Primăriei Tulcea în perioada

primarului Dumitru Nistor. În calitate de consilier comunal este desemnat în anul 1937, la cererea medicului şef al spitalului Tulcea, pentru îndrumarea unității în legătură cu alimentația bolnavilor, care lasă de dorit. A îndeplinit această muncă timp de un an îndreptând multe nereguli şi contribuind la îmbunătățirea substanțială a alimentației bolnavilor, spre mulțumirea doctorului Vasile Iorgulescu, cu care va lega o sinceră prietenie.

În perioada 1939-1940 când s-a efectuat, în baza tratatului de la Craiova, schimbul de populație între România şi Bulgaria, a făcut parte din comisia româno-bulgară care organiza acest schimb. A ajutat numeroşi cetățeni ai oraşului pe care îi cunoştea, făcând parte din familii mixte, să scape de expatriere.

În anul 1939, la desființarea partidelor politice şi înlocuirea lor prin Frontul Renaşterii Naționale, a fost ales în Consiliul de Colaborare al Prefecturii Tulcea ca reprezentant al micilor agricultori.

Când, în anul 1941, cu ocazia rebeliunii legionare, un grup de elevi s-au baricadat în localul liceului, fiind apoi arestați şi trimişi în fața Curții Marțiale Constanța, a fost solicitat de părinții acestora şi de conducerea liceului să meargă ca martor la proces. Depoziția sa a fost deosebit de convingătoare, contribuind în mod substanțial la achitarea elevilor.

Activitățile sale politice erau secundare vieții de agricultor. În anul 1943, în cadrul expoziției agricole organizate de Camera Agricolă Tulcea, a obținut premiul I pentru varietățile de struguri prezentate, situându-se înaintea marilor producători de la Sarica Niculițel.

Odată cu instalarea comunismului în România, Vasile Negrişanu a fost trecut în categoria „***chiabur***", fiind persecutat, împunându-i-se cote mari din produsele agricole. Deşi era la vârsta pensionări, în 1956, momentul colectivizării forțate a Regiunii Dobrogea, a fost nevoit să se înscrie la C.A.P. Tulcea şi să lucreze în colectiv, pentru a nu agrava situația celor trei copii ai săi, amenințați cu concedierea din serviciu, ca „***fii de chiabur***".

În anul 1966 a fost scos oficial din categoria „***chiabur***", considerat „***greşit încadrat***".

După trecerea acestor ani grei, până la vârsta de 85 ani a continuat să-şi lucreze mica grădină pe care o avea la marginea oraşului.

Pe lângă calitățile de agricultor, a fost un bun creştin, ajutând pe cei în suferință. Este de remarcat ajutorul pe care l-a acordat unui copil orfan din Somova, pe care l-a crescut alături de copiii săi şi, observând înclinația pentru studiu a acestuia, l-a înscris la Şcoala Normală de învățători din Tulcea şi l-a întreținut pe toată durata studiilor, devenind ulterior învățătorul Constantin Bonțoi. A făcut parte din consiliul parohial al bisericii Sfinții Împărați, fiind apreciat în mod deosebit de preotul Alexandru Anghel.

A decedat în 25 aprilie 1984, la vârsta de 96 ani.

A fost căsătorit cu Dumitra Negrişanu, originară din Niculițel, cu care a avut trei copii: Maria Nedelescu – contabilă la Banca Națională, Dumitru Negişanu – inginer agronom, specialist în exploatarea stufului, Elena Negrişanu – asistentă socială.

Autorul a avut onoarea de a cunoaşte pe toți cei la care s-a referit în cele de mai sus. Materialele documentare după care a fost întocmit articolul mi-au fost puse la dispoziție de familiile Iosub şi Negrişanu, cărora le mulțumesc pentru sprijin.

ATITUDINEA OMULUI MODERN FAȚĂ DE EXISTENȚĂ, ADEVĂR ŞI LIBERTATE

Jr. Speranța TOMA

Jean Paul Sartre a fost un filosof francez, reprezentant al existențialismului, scriitor (Premiu Nobel, 1964), jurnalist şi militant social. A influențat profund generația care i-a urmat, în special tineretul din perioada de după cel de-al doilea război mondial, nu doar prin filosofia şi opera sa literară, ci mai ales ca intelectual angajat. Diversele sale angajamente sociale sunt inseparabile de gândirea sa filosofică. Sartre este preocupat de construirea unei morale pentru omul de astăzi. Punctul de plecare este conceptul de adevăr relaționat celui de libertate. ***"Temelia adevărului este libertatea şi nu există libertate fără adevăr"***. În ultimă instanță, adevărul este o opțiune, căci condiția inițială a omului este ignoranța.

Adevărul înseamnă dezvăluirea treptată a Ființei: „***adevărul dispare o dată cu omul***". Ființa se întoarce atunci în întunericul atemporal. Idealul adevărului este doar acela ca toată Ființa să fie iluminată şi să rămână astfel. După cum putem observa, Sartre nu este în căutarea unor „***adevăruri***" logice, universale abstracte, ci a unui Adevăr care priveşte omul viu, istoria şi libertatea lui: „***Adevărul este resimțit sau trăit***". Într-un anumit sens, orice Adevăr (chiar şi unul ştiințific) este trăit ca pericol, efort, risc, şi reciproc, tot ceea ce este trăit (cu furie, teamă, ruşine, dragoste, cu bună sau rea-voință) revelează Adevărul.

Adevărul nu se descoperă decât prin acțiune. Din ignoranța originară a ființei umane, Adevărul se desprinde încetul cu încetul ca posibilitate a omului. Omul este ființa prin care Adevărul vine din interior pe lume, de asemenea, omul este ființa prin care vin pe lume întrebările cărora nimeni nu le poate da un răspuns. Noi avem însă certitudinea că Ființa este iraționalitatea ei, pentru că, principial, Ființa este cunoaşterea.

Cunoaşterea fiind, înainte de orice, o problemă de opțiune a omului, el poate alege să nu cunoască. Voința de a ignora înseamnă refuzul de a fi liber şi, deci, refuzul de a fi pus în fata responsabilităților tale. „***Există un singur moment în care ignoranța este legitimă: moartea. Existența morții transformă cunoaşterea în necunoaştere***".

Un adevăr nu este viu decât pentru generația care l-a descoperit, adică atâta timp cât el este dorit însemnând iluminare, revelație, îndatorire față de aproape. Trecând la generațiile următoare, el nu îşi pierde caracterul de adevăr, dar devine simplu instrument ori structura aprioric a Realității.

Specia umană are un destin, iar Istoria are un sens, chiar dacă acesta nu este inteligibil decât unei posibile ființe situate în afara ei: „***orice înțelegere a Istoriei este ea însăşi istorică şi se temporalizează în perspectiva unui viitor, deci a unor noi scopuri***".

Fiecare epocă are un sens obiectiv pe care îl creează trăind, deci îl creează pentru alții.

„***Nepretinzând să trăiesc cu nepoții mei, le interzic să mă judece după baremele lor. Dăruindu-le acțiunea mea ca propunere, astfel încât să facă ce vor cu ea, evit riscul ca ei să facă altceva decât vroiam***".

ADEVĂRUL ŞI DIMENSIUNLE LUI ÎN CONCEPȚIA BISERICII „OMUL FĂRĂ HRISTOS"

De la întruparea Fiului Lui Dumnezeu, omul este legat pe veci de Hristos şi taina omului nu poate fi despărțită de taina lui Hristos. Dacă abordăm omul făcând abstracție de Hristos, îl reducem pe om la statura şi valoarea unui animal, îl desconsiderăm şi devalorizăm.

Dezumanizarea, la care asistăm astăzi, are chiar această cauză principală: despărțirea omului de Hristos. Trăim în epoca narcisismului neînfrânt, a dragostei morbide de sine, a în-

toarcerii generale la sine. Şi oricât de straniu şi îngrozitor ar părea, cu cât este mai accentuat acest interes, cu atât este mai evident că omul se hrăneşte cu dorinţele întunecate de a se dezumaniza. Convieţuirea oamenilor fără raportarea lor la Hristos produce individualism şi suferinţă, fiindcă oamenii nu văd unul în celalalt chipul lui Hristos, ci se vede fiecare doar pe el, iar ceilalţi nu mai prezintă importanţă.

Tragedia omului modern şi postmodern provine din faptul că în el se află pentru totdeauna dorul de Dumnezeu, căutarea lui Hristos. Această căutare a lui Hristos ca sens al vieţii stă la baza neliniştii şi tulburării de care suferă omul modern, căci în străfundul sufletului său mai licăreşte dorul după viaţa pe care a înăbuşit-o în sine şi regretul după sensul pierdut. Iar sensul vieţii noastre se descoperă numai atunci când ne descoperim rădăcinile noastre adânc înfipte în realitatea treimică, în Hristos. Cu alte cuvinte, fără credinţa în Dumnezeu viaţa omului este marcată de nonsens.

Succesele şi bucuriile, truda lui, faptele sale bune nu duc nicăieri, nu oferă nici o recompensă care să dureze şi să-l mulţumească pe om pentru totdeauna. Binele şi răul nu mai contează fiindcă este suprimată conştiinţa, iar libertatea este şi ea fără conţinut în absenţa lui Dumnezeu şi nu are niciun rol, fiindcă nu mai există responsabilitate cu valoare eternă.

Suferinţele şi moartea omului provoacă angoasă şi disperare, căci dincolo de ele nu este niciun orizont, totul pare zadarnic. Un astfel de om, cuprins cu totul în cadrele naturale, nu mai poate avea vreo valoare, fiindcă aparţine cu totul pământului. El valorează atât cât are de dat, cât poate produce, devenind o sursă de câştig. Valoarea lui constă doar în ceea ce se vede: în trupul lui. Şi atunci omul nu mai este o taină, nu mai este „***cineva***", ci numai „***ceva***", nu este o persoană ci un individ, marionetă, unul din mulţimea animalelor.

Aceasta este conduita omului acolo unde guvernează omul autonom. Căci acolo unde nu este Dumnezeu, nu mai există nici om. Pierderea chipului lui Dumnezeu, antrenează dispariţia omului adevărat, dezumanizează lumea. Nemaiavând încredere în Revelaţia dumnezeiască, omul modern şi post-modern îşi „***fabrică***" propriile concepţii cu privire la păcat, virtute, sfinţenie, taine, Biserică, credinţă, spiritualitate, cult etc. Astfel, slăbirea legăturii cu Dumnezeu a atras după sine ştergerea conştiinţei stării de păcătoşenie; virtutea constă mai degrabă în dovedirea capacităţilor trupeşti decât în statornicia în binele revelat; sfinţenia nu are valoare pentru că nu i se atribuie valoarea veşnică. În faţa lui Dumnezeu, valoarea omului este aceeaşi pe care a avut-o când a fost creat. El este tot chipul lui Dumnezeu, oricât de jos ar cădea. Dar această valoare o are pentru că i-a atribuit-o Dumnezeu. De aceea, cei care nu-l cunosc pe Dumnezeu nu cunosc nici valoarea omului. „***Ideea de om nu poate fi constituită decât prin ideea de Dumnezeu***" zice N. Berdiaev. Dar legătura dintre om şi Dumnezeu se evidenţiază şi invers: „***a vorbi despre om înseamnă a vorbi despre Dumnezeu***" – spune acelaşi filosof, fiindcă, în om se revelează Dumnezeu ca iubire.

CREDINŢA ÎN DUMNEZEU ŞI LIBERTATEA SPIRITUALĂ

Dragă prietene, să nu îţi fie frică de Lumină! Chiar dacă ai prieteni care sunt indiferenţi faţă de semnele cereşti! Iisus s-a născut într-o noapte când câţiva păstori făceau de strajă. Chiar dacă cei din jurul tău condamnă practica vieţii de credinţă! Iisus, într-o noapte, când se ruga pe Muntele Măslinilor, a fost sărutat de Iuda. Chiar dacă întâlneşti oameni răutăcioşi faţă de Biserică! Iisus a înviat într-o noapte pe când soldaţii îi păzeau mormântul. Astfel lumina luminează întunericul şi întunericul n-a cuprins-o.

Să nu îţi fie frică de Cuvânt! Poate eşti derutat că Iisus îţi cere prea mult şi îţi cauţi alţi învăţători; Petru i-a spus lui Iisus: „***Doamne, la cine să mergem? Tu ai cuvintele vieţii veşnice***". Poate nu ai acordat timp suficient întrebărilor profunde din sufletul tău. Ascultă îndemnul: Primiţi cu umilinţă cuvântul care a fost sădit în voi şi care poate mântui sufletele voas-

tre. Astfel, Cuvântul era adevărata lumină care *„luminează pe tot omul care vine în lume"*. Să nu îți fie frică de adevăr"! în lume ai să întâlnești oameni care lucrează fără să îi intereseze adevărul. Şi totuşi, Iisus spune: *„Oricine face adevărul, vine la lumină ca să se vadă că faptele sale sunt făcute în Dumnezeu.* În lume veți cunoaşte oameni care sunt călăuziți numai de propriile interese. Şi totuşi Domnul spune: *„Dacă rămâneți în cuvântul Meu, sunteți cu adevărat discipolii mei şi veți cunoaşte adevărul, iar adevărul vă va elibera"*.

În lume veți descoperi *„profesori în ale credinței"* dar care sunt departe de *„mărturisirea"* adevărului. Şi totuşi Domnul Iisus Hristos spune: *„Eu sunt calea, adevărul şi viața"*. Cuvântul s-a făcut trup şi a locuit întru noi, şi noi am văzut slava lui, slava unicului născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr.

Astăzi, mai ales în rândul tinerilor, se pune tot mai des întrebarea cu privire la natura libertății cucerite: cu ce scop se trăieşte în libertate? Care sunt adevăratele ei trăsături distinctive?

Adevărata libertate presupune căutarea adevărului, a adevărului în bine, şi îşi găseşte astfel împlinirea în a cunoaşte şi a face cunoscut ceea ce este drept şi just. Adevărul, cu alte cuvinte, este norma şi ghidul libertății, iar bunătatea îi este desăvârşirea".

În realitate, înalta răspundere de a ține trează sensibilitatea față de adevăr şi bine revine tuturor celor care exercită un rol în conducere în domeniul religios, politic sau cultural, fiecare după modul său propriu.

Împreună trebuie să ne angajăm în lupta pentru liberate şi în căutarea adevărului: sau cele două merg împreună, mână în mână, sau împreună pier în mod nefericit. Pentru noi creştinii, adevărul are un nume: Dumnezeu. Iar bunătatea un chip: Iisus Hristos.

---

1. Jean Paul Sartre, *„Adevăr şi existență"*
2. Jean Paul Sartre, *„Ființa şi Neantul"*, Ed. Paralela 45, Bucureşti – Piteşti 2004

O VORBĂ DE MÂNGÂIERE PENTRU BOLNAVII DE LA SPITALUL JUDEȚEAN

Jurnalist Ioana COMŞA

Preoții Parohiei *„Înălțarea Domnului"*, mai exact de la Capela Cimitirului *„Eternitatea"* din municipiu, însoțiți de două cadre didactice ale Şcolii Generale *„Ioan Neniţescu"* şi de un grup de 20 de elevi, au făcut o vizită mai multor tulceni aflați în grea suferință la Spitalul Județean de Urgență. Grupul astfel format a descins în secțiile Medicală I şi II precum şi la Oncologie, unde elevii au împărțit iconițe celor internați, în timp ce pr. Aurelian Ciocan şi pr. Viorel Carp le-au adresat bolnavilor cuvinte de mângâiere şi încurajare.

„Activitatea de formare a deprinderilor morale ale elevilor noştri s-a desfăşurat în cadrul ariei curriculare «om şi societate» şi prin aceasta am reuşit acum, în Săptămâna Patimilor, să dăm o interpretare practică cuvintelor Sfintei Scripturi «Bolnav am fost şi M-ați cercetat»". Apreciem amabilitatea conducerii Spitalului Județean, dar şi a cadrelor medicale în frunte cu distinsul medic Nicolae Georgescu, care s-au arătat a fi gazde primitoare", ne-a declarat preotul Aurelian Ciocan.

De menționat că acest gen de acțiune a devenit tradiție la Parohia *„Înălțarea Domnului”*, anul trecut cei trei preoți împreună cu un alt grup de elevi vizitând Penitenciarul Tulcea.

„Această acțiune în care au fost mobilizați preoți, medici, profesori, copii împodobește în chip minunat Praznicul Învierii Domnului după ce pe 27 martie, în sâmbăta Învierii lui Lazăr, Preasfințitul Părinte Visarion, Episcopul Tulcii, a săvârșit Sfânta liturghie în biserica noastră, binecuvântând ostenelile preoților și credincioșilor de aici. După Sfânta Liturghie, ne-a împărtășit un frumos cuvânt de învățătură și a împărțit alimente de Paști pentru 10 familii de nevoiași, pachete oferite de Asociația Umanitară „Pro Eternitatea”, coordonată de noi, preoții Capelei Cimitirului”, a mai adăugat pr. Aurelian Ciocan.

Revenind la acțiunea de ieri, de menționat este faptul că elevii implicați în acțiunea umanitară au fost coordonați de profesoarele Marcela Bacanov, consilier educativ, și Claudia Raicu.

„Biserica noastră, în colaborare cu colectivul de cadre didactice de la Școala „Ioan Nenițescu” dovedesc că în educabilitatea societății din vremea noastră Biserica și Școala rămân piloni importanți”, a conchis preotul Aurelian Ciocan.

MAICA DOMNULUI, IMAGINEA VIE A BISERICII

Stud. Cristian IONESCU
Anul II, Facultatea de Teologie Pastorală Constanța

În Biserica Ortodoxă locul Sfintei Fecioare Maria este unul central, iar cultul este cel care reflectă cel mai bine raportarea Bisericii ca trup mistic al lui Hristos la cea care L-a născut pe Mântuitorul lumii. Viața Bisericii în întregul ei nu poate fi concepută fără Fecioara Maria.

Această cinstire deosebită pe care orice bun creștin i-o aduce Maicii Domnului se întemeiază pe faptul că învățătura despre Mântuitorul Iisus este strâns legată de Maica Domnului, iar prin actul mântuirii Sfânta Fecioară Maria a fost aleasă să fie Maică, după trup, a Fiului lui Dumnezeu. Ea ocupă un loc special în cultul Bisericii, înaintea tuturor făpturilor văzute și nevăzute, fiind cinstită mai presus decât toți sfinții și îngerii, tocmai pentru faptul că, prin nașterea după trup a Mântuitorului, ea este făptura umană cea mai pătrunsă de Duhul Sfânt.

În concepția ortodoxă, ***Maica Domnului este legătura vie dintre cer și pământ.*** Nu poți găsi cuvinte atât de puternice, frumoase, gingașe și expresive prin care să poți arăta cât se cuvine cinstea aceleia, care, în natura sa umană, a cuprins pe Dumnezeu, devenind Maica lui Dumnezeu.

Maica Domnului face parte din concepția de viață ortodoxă. Nu se poate vorbi de creștinism fără întruparea lui Iisus Hristos, nici de întrupare fără nașterea feciorelnică. Așadar, nu se poate vorbi de Ortodoxie fără dogma întrupării din Fecioară, căreia i s-a consacrat numirea mistică și frumoasă de: Maica Domnului. Ea întrece în har și vrednicie pe orice ființă creată, așa că venerația cu care este înconjurată în ortodoxie este pe deplin meritată și justificată.

O serie de părinți și scriitori bisericești din Răsărit au consacrat Maicii Domnului numeroase tratate, studii și în special omilii (predici) și imnuri, ca de pildă: Ioan Damaschin, Gherman de Constantinopol, Modest de Ierusalim, Andrei de Creta, Teodor Studitul. Literatura cultică este plină de rugăciuni și doxologii referitoare la persoana și rolul Maicii Domnului în iconomia întrupării Fiului lui Dumnezeu. Învățătura despre Fecioara Maria pornește de la numirile ce i s-au dat de către Sfinții Părinți Maicii Domnului: Mireasa, pururea Fecioară.

Termenul aiparthenia, care numește pururi fecioria, apare pentru întâia oară la Ignatie de Antiohia, în Epistola sa către Efeseni, care considera nașterea mai presus de înțelegere a lui Iisus – fără a se aduce vreo atingere fecioriei Maicii Domnului – ca una dintre marile taine ale mântuirii, termen reluat de toți Sfinții Părinți pentru a desemna zămislirea fără prihană a lui Iisus din pântecele Fecioarei, fără intervenția omului. Cuvântul însuși, prin puterea Duhului Sfânt, este Cel care își asumă trup omenesc adevărat din trupul Fecioarei. Asemănând nașterea minunată a lui Iisus din pururea Fecioara Maria cu rugul care nu se mistuia, din care i-a vorbit Dumnezeu lui Moise, comentatorii sfinți spun că para de foc este simbolul maternității, iar ramurile focului sunt simbolul fecioriei. În cărțile liturgice ale Bisericii Ortodoxe, ea este numită *„poarta vieții"*, *„fecioara neîntinată"*, *„ușa Domnului neumblată, prin care singur Cel Prea Înalt a trecut și pe tine însăți pecetluită te-a păzit"*. Maica Domnului *„a zămislit fără sămânță bărbătească și a născut în chip negrăit pe Dumnezeu Cuvântul"*, *„cu curăția fiind pecetluită și cu fecioria păzită, astfel încât mai înainte de naștere a fost fecioară și în naștere fecioară și după naștere iarăși a rămas fecioară"*.

În adevăr, pururea fecioria Născătoarei de Dumnezeu nu se cuprinde în Scriptură; totuși o mărturisește șirul lung al Părinților, care vorbesc despre Născătoarea de Dumnezeu, afirmând că și după naștere ea a rămas pururi fecioară. Numai apolinariștii, împreună cu alți eretici, au pus aceasta la îndoială. Dar Părinții Bisericii, ca Ieronim și Epifanie, ridicându-se împotriva așa numiților antidicomarianiți și a altor eretici, au scos în evidență pururi fecioria Născătoarei de Dumnezeu. *„Virgo concepit, virgo peperit et post parium virgo permansit"*, cum zice fericitul Augustin.

În cărțile simbolice și în mod oficial, niciodată n-a fost pusă la îndoială pururi fecioria Născătoarei de Dumnezeu de către Protestantism.

În general, opinia despre viețuirea trupească a Fecioarei cu Iosif nu poate fi admisă, deoarece este potrivnică ținutei înalte a Născătoarei de Dumnezeu: *„Căci, cum ar primi să se apropie de bărbat aceea care a născut pe Dumnezeu și a cunoscut minunea din faptele care au urmat? Să nu fie. Cugetarea unor asemenea lucruri nu vine dintr-o minte înțeleaptă; să nu o facem"*.

Cu această interpretare sunt de acord și unii teologi protestanți.

ATELIER DE CREAȚIE

ÎNĂLȚAREA

Pr. Aurelian CIOCAN

Asuns de veacuri în eterna veşnicie
Cobori la noi smerit şi blând,
Ne pui la îndemână îndreptarea
Cu glas destoinic ne chemi suspinând.

Ne scalzi pe toți în raze de lumină
Şi vrei să ne ridici spre înălțimi
Dar noi căzuți în patimi şi durere,
A sfinților cărare nu găsim.

Privim spre înălțimi cu bucurie
Ca spre un munte cu măslini
Biruitori să fim peste ispite
Şi înălțați între dăsăvârşite culmi.

"Înalță-Te la ceruri Dumnezeule
Şi peste tot pământul slava Ta
În lumea hărăzită mântuirii
Rămâi spre a o înălța".

Doar înălțați de Tine vom cunoaşte
De ce biserici, clopote bătând
Desteaptă-n noi dorința Înălțării
În Liturghie sus inima având.

Aşa vom reuşi să înțelegem
Taina Golgotei şi a Sfântului Mormânt
Spre Muntele Măslinilor să mergem
Înalți în faptă şi cuvânt.

Acolo vom primi a Ta chemare
Ce an de an se-mprospătează iar
Cu-a noastră rugăciune din Altare
Tu Înălțarea să ne-o dai în dar.

ÎNGHEȚUL

Pr. Gabriel CONSTANTIN
Parohia Sf. Ev. Luca "Spitalul Județean"

E ger şi e pustiu, oraşe-s înghețate,
Văd case fără geamuri şi porți tărăgănate
Se aude câte-un vaiet prin munții de ninsoare
Şi simt cum ne apasă răceala şi ne doare
Prea tare

Prin albul îndoielii lucesc priviri robite
Sub palida lumină a vieții nesfârşite.
Catapeteasma lumii s-a despicat în două
Prin care moartea trece cu brațele-amândouă,
Mai nouă

E vremea rugăciunii – dar nimeni nu se roagă.
Icoanele din inimi zac aruncate-n stradă;
Mai bate câte-un clopot sunând a lui risipă,
Doar fâlfâie spre ceruri stingher câte-o aripă,
O clipă

Troienele uitării de Dumnezeu se-nalță
Şi-n oameni stă trufia pe-un snop de ignoranță;
Sunt înțelepți cu toții şi totuşi este ger,
Iar eu în întuneric mă rog ca să nu pier
Din cer

De-un an nu este ci doar o noapte lungă
Şi nimeni nu mai vede la celălalt s-ajungă,
Căci nu mai are sfeşnic şi neavând ce arde,
Pe gheața ca oțelul alunecă-n păcate
De moarte

O, Doamne, dă-ne soare şi dă-ne iar căldură!
Căci lumea Ta îngheață sub viclenii şi ură
Învârtoşării noastre mai dă-i cerescul dar,
Să nu simțim în suflet un gust lipsit de har,
Amar.

IERTARE

(pentru micul şcolar)

Inv. gr. I Elena PETCU (Nădrag)
Şcoala Generală *Ioan Neniţescu* Tulcea

Eu sunt un mic şcolar,
De legi n-am habar,
Dar pe Bunul Dumnezeu
Îl port în suflet mereu.

Mai fac greşeli , ce să spun,
Dar Dumnezeu cel Bun
În fiecare zi mă iartă
Şi de păcate mă scapă.

Doamne Dumnezeul meu,
Te port în suflet mereu,
Şi mă iartă, Bunule,
Hristoase, Dumnezeule!

La tine mă-nchin smerit,
Să am suflet liniştit,
Dacă am trupul întinat
Este greu de îndurat!

Aşadar, voi fi cuminte
De astăzi înainte,
Pe nimeni nu voi supăra,
Nici pe măicuţa mea!

Nu voi face fapte rele,
Dovedind măicuţei mele
Că voi fi matur în toate,
În rugăciune şi în fapte!

BISERICA

Adelina MICU
Elev, cl. a II-a B, Şcoala Generală *Ioan Neniţescu*

Bisericuţă, bisericuţă,
Casa lui Dumnezeu,
Duminica şi de sărbători
Creştinii vin la tine
A se închina.

La tine ...
Dumnezeu cel din ceruri;
Care aduci pe pământ,
Fericire şi bucurie
Nouă creştinilor la rând

Şi venim smeriţi la tine
Cu speranţe şi nevoi,
Căci doar tu ştii cel mai bine
Ce e bine pentru noi ...!

MĂRŢIŞOR

Elevă Pârvu Raluca, cls. a V-a B
Şcoala Generală *Ioan Neniţescu*

Mamă, eu ţi-aduc în dar
Florile mărgăritar
Ca un semn de mărţişor
Să îl ţii până în zori.

Din an în an îţi dăruiesc
Un buchet de flori ales
Ca să ştii cât de iubesc
Şi ce mult te preţuiesc.

Ca o lună, ca un soare
Te consider eu o floare
Floare albă mult iubită,
Chiar şi roşie îţi spun
Întru gândul cel mai bun.

RĂSĂRIT DE LUNĂ PLINĂ

Elevă Lavinia OPREA,
Şcoala Generală *Ioan Neniţescu*

La răsărit de lună plină,
Stelele par aurite;
De-ale lunii raze albe
Care par a fi vrăjite

Doar în apa cristalină,
Ca două lacrimi amare,
Îşi reflectă frumuseţea
Steaua ce abia apare

Doar cuvântul privighetorii
Se aude-n depărtare,
Ca o voce suspinând
În adâncul codrului vibrând

Numai stele pe cer sclipesc
Ca clipele se dezlipesc,
Aducându-te-n visare
De-a ei tainică ardoare

Zâna nopţii a sosit
Aducând cu ea miresme
Cu florile ei, ale sorţii
Numite regine ale nopţii.

PRIMĂVARA

Elevă Cristina TOADER
cl. II-a Şcoala Generală nr. 9, Tulcea

Primăvara a venit,
Iarna cea geroasă s-a sfârşit.
Ghioceii au răsărit,
Păsărelele au venit,
Pe copacul înflorit
Cântă cucul cel vestit!
Vine-n zbor ciocănitoarea
Care face cioc! cioc!
Zboară-n stâlpi şi copăcei
Ca să adune gândăcei.
Vine harnica albină
Din flori miere adunând,
Ies şi florile-n grădină...
Primăvară! Bun venit!

PRIMAVARA, DRAGA MEA!

Elevă Alexandra Ioana MOROIANU
cl. a II-a, Şcoala Generală nr. 9, Tulcea

Primăvară, bun găsit!
Noi cu toţii ne-am gândit
Să îţi facem daruri mii !
De omizi te-om curăţi
Copăceii i-om vopsi
Şi florile le-om îngriji.
Primăvară, draga mea,
Noi acum vom observa
Păsărelele cântând,
Floricelele crescând.

PRIMĂVARA

Elevă Alexandra Ioana MOROIANU,
Cls. a II-a, Şcoala Generală nr. 9, Tulcea

A trecut iarna geroasă,
Primăvara a sosit.
Primăvară să nu pleci,
Să rămâi aici pe veci!

PRIMĂVARA

Elev George VISTERNEANU
Cls. a II-a, Şcoala Generală nr. 9, Tulcea

Primăvara a venit,
Păsările au sosit,
Florile au înflorit,
Câmpul tot a înverzit....

PRIMĂVARA

Elevă Bela DIOR,
Şcoala Generală *Ioan Neniţescu*

Primăvara a sosit,
Iarna s-a plictisit,
Iarna cu zece cojoace
Şi gerul cu ace.

N-o învinge pe primăvara înflorită
Şi floarea îmbobocită
Cu roua dimineţii
Cristalină şi strălucitoare.

În razele de soare
Ca păsările cântătoare,
Pe ramurile copacilor lucitoare
Şi frunzele îmbietoare
Cu susurul apei curgătoare.

Pe lângă o pădure bătută
Cu cristale scânteietoare
Şi-un palat ascuns în taină
În care stă zâna primăvară

Pe cerul albastru, senin
Apare o mantie de in
Cu păsărele şi fluturaşi multicolori
Aflaţi deasupra luncii cu miori.

MAMA

Elev George VISTERNEANU
Cls. a II-a, Şcoala Generală nr. 9, Tulcea

Eşti frumoasă ca un soare,
Îţi ofer în dar o floare.
Îţi ofer ca niciodată
Iubire foarte curată.

MAMA

Elevă Daniela-Ionela MACAR
Şcoala Generală nr. 9, Tulcea

De ziua ta mămico,
Ţi-am cules o floare
Să ţi-o dau în dar
În zi de sărbătoare.

Şi spun că te iubesc,
Şi-ţi spun că-ţi mulţumesc
Că ai grijă de mine
Şi vrei să-mi fie bine.

MAMA

Elevă Ana-Maria SAVA
Cls. a II-a, Şcoala Generală nr. 9, Tulcea

Ţi-am adus o mândră stea,
Să ai grijă tu de ea.
Ţi-am adus încă ceva,
Un sărut nu mă uita.

Ţi-am adus un ghiocel,
Să fii mândră tu de el.
Măicuţa mea, eu te iubesc
Şi te rog ca să mă ierţi.

PROVERBE ÎNȚELEPTE

Rubrică întocmită de
prof. Radu PANDELEA

Motto: „Tu însă când faci milostenie, să nu ştie stânga ta ce face dreapta ta, ca milostenia ta să fie într-ascuns şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti ție. ”

❁ Nu renunța a face bine unui prieten. (PLATON)

❁ De flămânzeşte duşmanul tău, dă-i să mănânce pâine; dacă însetează dă-i apă să bea...
(SEPTUAGINTA)

❁ Să primim binefacerile cu gândul de a da în schimb binefaceri şi mai mari. (DEMOCRIT)

❁ E păcat să nu faci bine nimănui, din economie rea, când ai avere destulă. (EURIPIDE)

❁ E greu să putem totdeauna să facem bine cui vrem: trebuie însă a urma mai degrabă principiul de a ne bucura când i se întâmplă ceva bun, şi a ne întrista, când i se întâmplă ceva rău, şi de a fi gata să-l ajutăm în strâmtoare, de a ne teme să nu dea greş şi de-a căuta să luăm măsuri pentru aceasta.
(XENOPHON)

❁ Ține minte binele primit şi uită binele făcut. (MENANDER)

❁ Binele făcut celor recunoscători este răsplătit cu bine. (RAMAYANA)

❁ Eu cred că cel căruia i se face un bine e dator să-şi aducă aminte toată viața; iar cel care-l face, să-l uite îndată, dacă vor, unul să facă o faptă lăudabilă, iar celălalt să nu săvârşească o faptă vrednică de un om mic la suflet; iar a aminti şi a vorbi despre propriile servicii este aproape la fel ca a le reproşa. (DEMOSTENE)

❁ Adesea şi-n multe locuri mai mult bine a făcut cineva fără să ştie decât cu ştiință. (PLAUTUS)

❁ Eu socotesc că o binefacere este mai bine plasată la cei buni decât la cei fericiți. (CICERO)

❁ Să nu încetăm a face bine. (PLUTARH)

❁ Binele făcut cuiva nu-i poate schimba natura. (ANTHOLOGIA PALATINA)

❁ Chiar şi un străin e ruda noastră dacă-i binefăcător. Chiar şi o rudă e un străin pentru noi, dacă ne face rău. (HITOPADEÇA)

❁ A face bine unor ticăloşi înseamnă a vărsa apă în mare. (CERVANTES)

❁ Nimic nu îmbătrâneşte mai iute ca binefacerile. (LA ROCHEFOUCAULD)

❁ Cu binefacerile e ca şi cu zarurile: ele trebuie aruncate la întâmplare. (LA ROCHEFOUCAULD)

❁ Orice om e capabil de a face bine unui om; însă a contribui la fericirea unei societăți întregi înseamnă a fi asemenea zeilor. (MONTESQUIEU)

❁ Cel care face bine având puterea nelimitata de a face rău merită laudă nu numai pentru binele pe care-l săvârşeşte, dar şi pentru răul de la care se abține. (W. SCOTT)

❁ Ruşinoasă este viața omului care nu se gândeşte să facă bine altora. Trăiască vitele, căci cel puțin pielea lor tot ne va servi odată.
(ÇARNGADHARAPDDHATI)

❁ După cum soarele nu aşteaptă rugăciuni şi vrăji, pentru a răsări, ci îndată luminează şi-i salutat de toată lumea; tot astfel şi tu, nu aştepta aplauze zgomotoase şi aprobări, ca să faci fapte bune; ci fii binefăcător spontan şi vei fi iubit la fel ca soarele. (EPICTET)

ÎNSEMNĂTATEA NUMELOR

Rubrică întocmită de
pr. paroh Petre CADIU

ALEXANDRU, ALEXANDRA, prenume foarte răspândit, cu o veche şi îndelungată tradiţie, menţinută prin celebritatea regelui macedonean ***Alexandru Macedon*** sau ***Alexandru cel Mare***, fiul lui Filip, rege al Macedoniei.

Este cunoscut ca un mare cuceritor, care prin calităţile sale excepţionale, oglindite în romanul popular, a intrat în legendă. Romanul este tradus şi în limba română sub numele ***Alexandria***. Numelui i s-au dat explicaţii numeroase, prin aşa-zisa ***etimologie populară: „Alexandru, ales, că era mai ales decât toţi"*** (Istoria lui Alexandru cel Mare, p. 9). Prenumele este cunoscut în greaca veche, cu mult înainte de cuceririle eroului, devenit legendar. Este atestat în ***Iliada,*** iar forma feminină, ***Alexandra,*** apare ca supranume pentru ***Casandra,*** aceasta datorită semnificaţiei termenului.

Cuvântul este compus din verbul alexo „***a proteja***", „a apăra" + (andros) „***bărbat***", deci „***cel care apără omul.*** Prin semnificaţie şi prin martiriul unor creştini ai primelor secole, prenumele a cunoscut o mare răspândire. Dintre Sfinţii mai cunoscuţi şi prăznuiţi de Bisericile tradiţionale amintim:

a) ***Sf. Muceniţă Alexandra***, împărăteasa, care conform tradiţie, a fost soţia împăratului Diocleţian, cea care s-a convertit la creştinism, după ce a asistat la martiriul Sf. Gheorghe. După ce a fost închisă din porunca soţului ei, nerenunţând la hotărârea luată, este decapitată şi odată cu ea şi cei trei slujitori, ***Apolo, Codrat şi Isachie,*** care l-au mustrat pe împărat pentru cruzimea lui. Pomenirea lor se face la 21 aprilie; b) ***Sfântul Alexandru (250-328), patriarhul Constantinopolului,*** în prima jumătate a sec. al IV-lea, secol marcat de erezia lui Arie şi de multe alte erezii. Participă la Sinodul ecumenic de la Niceea din 325 şi luptă împotriva tulburărilor ce au avut loc după Sinod, fiind o vreme îndepărtat de la conducerea patriarhiei, pentru poziţia sa fermă.

AUREL, AURELIA, prenume preluate din vechea onomastică romană, după numele gintei ***Aurelia,*** atestat chiar în epoca republicană şi socotit un nume teoforic, datorită semnificaţiei legate de ***soare*** (mai târziu va fi apropiat de substantivul ***aurus „aur", „lumină").*** În calendarul creştin sunt amintiţi, pe baza ***Sinaxarelor:*** a) ***Sf. Aurelian sau Aureliu, episcop al Cartaginei, ales ca arhiepiscop în 388, primat al Africii,*** este cunoscut ca mare luptător împotriva ereziilor, mai ales împotriva donatiştilor şi a pelagienilor. A legat o strânsă prietenie şi colaborare cu Fericitul Augustin. S-a stins în 423 şi este ***pomenit*** de cele două Biserici ***la 20 iulie,*** zi dedicată sărbătoririi Sf. Ilie. Sf. Aureliu este trecut în Calendarul african ce datează din sec. al V-lea;

b) ***Sf. Aurelia,*** cunoscută ca purtătoare de hram, protectoare a Catedralei din Strassbourg, o martiră care a fost ucisă pentru credinţă în 384, prin tăierea capului cu sabia.

În onomastica românească, prenumele este foarte răspândit, mai ales în Transilvania, unde va cunoaşte o mulţime de variante: ***Aurelian,*** după modelul împăratului roman, o formă veche, atestată la cronicari; ***Aurel, Relu, Aurelia, Reli, Aurica, Rica,*** masculin ***Aurică, Ricâ,*** şi un hipocoristic destul de recent, ***Aura,*** formă ce ţine de alt prenume. Ca nume de familie sunt înregis-

trate următoarele variante: ***Aur, Aura, Aurang, Auraru, Aurbach, Aurel, Aurelian, Aureliu, Aurescu, Aurica, Aurică, Aurigianu, Aurite, Auriței, Auroaica, Auroacă, Aursei.***

AURELIAN v Aurel

AURELIANA v Aurel

AURELIU v Aurel

AURICA v Aurel

AURORA, prenume care reproduce numele latin ***Aurora,*** numele zeiței dimineții în mitologia romană. În limba latină *aurora*, ca nume comun, înseamnă ***„zori", „zorea",*** adică ***„lumină difuză, trandafirie, care marchează începutul dimineții"***. Prenumele este atestat și în ***Onomasticonul creștin,*** unde este menționată ***Sf. Muceniță Aura,*** numită în greacă ***Hrisi,*** prin apropiere de ***„aur".*** Pomenirea Sfintei ***Aura*** sau ***Hrisia.***

ELENA, este unul dintre cele mai răspândite prenume feminine din onomastica românească și universală, urmând imediat după cel al Mariei. Este un nume străvechi grecesc, (***Elene***) lat. ***Helena,*** cunoscut încă de la personajul legendar al ***Elenei din Troia,*** ceea ce a atras atenția cercetătorilor. Astfel, pentru a-i afla semnificația a fost apropiat de o formă existentă în inscripții, ***Velena, Helane „torță", „făclie"***, notă semantică pe baza căreia i s-a atribuit numelui calitatea de a fi reprezentat, la origine, o veche divinitate a luminii. Ceea ce se știe sigur este faptul că numele grecesc ***Elene*** provine dintr-un nume comun, (elene, -es) „coș", dar și „foc", sensul figurat fiind de ***„natură sacră".*** Sunt cunoscute sărbătorile cu numele (Eleneia), un ritual în care erau purtate coșuri cu foc și mirodenii în cinstea zeiței Artemis. Forma Elena este în dialectul dorian. La răspândirea numelui în Europa nu a contribuit Elena din Troia, ci mari împărătese romane, ***Flavia Iulia Elena Augusta,*** mama Sfântului Constantin cel Mare, primul împărat creștin. Mama fiind creștină, a avut o influență covârșitoare asupra fiului. Elena a stat în cetatea Ierusalimului mai mult timp și, după îndelungi rugăciuni și meditații, a avut revelația locului sfânt în care s-a născut și a suferit Iisus (Bethleemul și Golgota). Tot ea găsește Crucea și de aceea este zugrăvită, alături de fiul ei, înălțând Crucea, semnul prin care se definește creștinismul. ***Sf. împărăteasă Elena*** este pomenită împreună cu fiul ei, împăratul Constantin, la 21 mai în întreaga Biserică tradițională, atât în cea orientală, cât și în cea occidentală.

În onomastica românească numele este atestat din sec. al XV-lea, în forma ***Elena, Ileana, Olenca.*** Mai târziu apar multe forme hipocoristice: ***Leana, Lenica; Leanca, Ilina, Lina, Ilenuşa, Ilenuța, Lenuța, Lința, Ilinca, Leni, Lenuş.*** Forme înregistrate cronologic: ***Elena, Lena, Lenă, Elina, Eliana, Ileana, Leana, Ileanu, Ileanul, Lean, Ilanea, Ialeana, Ilina, Ilinu, Ilinuța, Ilinoiu, Linoiu, Lina.***

CUVIOSUL GHERASIM ŞI LEUL

[ziarul „Lumina", Bucureşti, 28 februarie 2010]

Pentru că pe 4 martie îl prăznuim pe Cuviosul Gherasim, m-am gândit să vă povestesc o întâmplare minunată din viaţa acestui sfânt care s-a nevoit în veacul al V-lea în pustia Iordanului. Aici, lângă râul Iordan, a întemeiat o mănăstire, departe de Ierusalim şi de viaţa agitată a cetăţii.

Întâlnirea cu leul

Într-o zi, pe când mergea prin pustia Iordanului, Sfântului Gherasim a întâlnit un leu fioros care răgea cumplit din cauză că îi intrase în labă un spin şi îl durea foarte tare. Când leul l-a văzut pe călugăr, s-a apropiat de el şi i-a arătat laba rănită, rugându-l cu privirea să îl tămăduiască. Văzându-i suferinţa, Cuviosul Gherasim, fără teamă, i-a scos spinul care se înfipsese foarte adânc. După aceea i-a curăţat rana cu grijă şi l-a pansat cu o bucată de pânză. Apoi i-a zis: ***„Acum eşti bine, poţi merge"***. Dar leul, după ce s-a vindecat, nu l-a mai părăsit pe Cuvios, ci îl urma pretutindeni, ca un adevărat ucenic. Toţi se minunau de marea recunoştinţă a fiarei, iar bătrânul, văzând râvna şi bunătatea leului, a început să îl îndrăgească şi să-l hrănească, dându-i uneori pâine, alteori linte.

Leul şi catârul

În acea vreme, la mănăstire, Părinţii aveau un catâr cu ajutorul căruia aduceau apa de la râul Iordan. Cuviosul Gherasim l-a pus pe leu să îl păzească pe catâr şi să îl pască pe lângă apa Iordanului. Leul îndeplinea cu bucurie această sarcină. Într-o zi însă, leul s-a depărtat cam mult de catâr şi a adormit. Tocmai atunci au trecut pe acolo nişte negustori din Arabia cu o caravană de cămile. Aceştia, văzând catârul singur, l-au luat şi au plecat mai departe cu el.

Când s-a trezit, leul a plecat în căutarea catârului, dar nu l-a mai găsit şi s-a întors la mănăstire foarte întristat, dându-şi seama de greşeala făcută. Văzându-l singur, Cuviosul a crezut că leul a mâncat catârul şi l-a întrebat: ***„unde este catârul? Nu cumva l-ai mâncat? Bine este cuvântat Domnul, că nu te vei duce de aici şi tot lucrul pe care îl făcea catârul îl vei face tu, slujind trebuinţele mănăstirii"***. Şi de data aceasta leul a fost ascultător şi a cărat zi de zi apa de la râul Iordan şi toţi care vedeau aceasta se minunau.

Într-o zi a venit la mănăstire un ostaş pentru a-i cere Sfântului Gherasim să se roage pentru el. Văzându-l pe leu, i s-a făcut milă de el şi a dat călugărilor trei galbeni ca să cumpere un catâr pentru căratul apei şi să-l elibereze pe leu de această muncă. Leul a rămas însă tot în mănăstire pe lângă avva Gherasim.

După ceva vreme, negustorul arab care luase catârul a venit la Ierusalim să vândă grâu, ducând cu sine şi catârul pe care îl luase. Şi, pe când trecea el Iordanul împreună cu catârul şi cămilele, s-a întâlnit cu leul. Speriindu-se foarte tare, a lăsat şi catârul şi

cămilele şi a fugit. Atunci leul a luat catârul de frâu, aşa cum făcea şi înainte, şi s-a întors la Sfântul Gherasim foarte bucuros, nu doar cu catârul, ci şi cu trei cămile încărcate cu grâu. Când l-a văzut, Cuviosul s-a bucurat foarte mult, nu atât pentru că îşi recuperase catârul, ci mai ales pentru nevinovăţia şi ascultarea leului. Ca răsplată, bătrânul l-a numit de atunci pe leu *Iordan*.

Leul a rămas ascultător şi supus Sfântului în continuare şi vreme de cinci ani nu s-a despărţit de mănăstire.

Un sfârşit minunat

Timpul a trecut şi Cuviosul Gherasim a plecat din lumea aceasta către Cel pe Care L-a iubit atât de mult. În acea vreme, leul nu s-a aflat în mănăstire şi nu a ştiut de pierderea suferită de călugări. Când a venit la mănăstire, leul l-a căutat pe bătrân, iar ucenicul Sfântului Gherasim, avva Savatie, văzându-l pe leu, i-a spus: ***„Iordane, Stareţul nostru s-a dus la domnul"***. Şi pentru că leul se tot plimba căutându-l pe bătrân, ucenicul l-a luat şi l-a dus la mormântul Cuviosului. Atunci leul a început să răcnească puternic şi, aşezându-se lângă mormânt, a murit îndată.

Aceste lucruri minunate s-au petrecut pentru a se arăta cât de plăcut lui Dumnezeu a fost Sfântul Gherasim, pe care, pentru bunătatea şi credinţa lui, l-au ascultat chiar şi animalele sălbatice.

[„Tâlcuri noi la texte vechi",
IPS Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului]

Se povesteşte că un om cu oarecare stare a murit. Avusese un fiu care din tinereţe plecase undeva în America şi-şi pierduse urma. Câţi n-au plecat aşa şi de la noi din Transilvania! Murind tatăl lui şi lăsând o oarecare avere, s-a constatat că nu aveau urmaşi şi că a lăsat un testament pentru fiul său, la dispoziţia judecătorului. Judecătorul a dat de veste în America printre cunoscuţi şi prin locurile unde erau săteni de-ai răposatului. A murit cutare. Fiul său să se prezinte că este, prin testament, moştenitorul întregii averi a tatălui său. Dar în loc de unul s-au prezentat trei, fiecare din ei pretinzând că este fiul. Se potriveau şi numele.

Judecătorul nu avea niciun semn de recunoaştere. Tatăl lăsase doar testament că averea rămâne fiului său, dar nici nu-l descrisese, pentru că nu-l văzuse din fragedă tinereţe şi nici nu ştia exact pe unde era şi ce făcea. Judecătorul nu avea niciun mijloc prin care să-l identifice pe adevăratul fiu. Şi atunci a apelat la o judecată solomonică.

Vă amintiţi ce e o judecată solomonică? Două femei îşi disputau acelaşi copil, una spunea că e al ei, cealaltă spunea că e al ei. Ajunse în faţa lui Solomon, celebru pentru înţelepciunea lui, şi care de asemenea nu avea niciun mijloc prin care să decidă al cui era cu adevărat copilul, s-a gândit la o stratagemă. A zis: aduceţi copilul aici. Şi l-au adus. Atunci a poruncit unui slujitor: taie copilul în două, şi jumătate să ia una din pretinsele mame, iar cealaltă jumătate s-o ia cealaltă. Una din ele a zis: - Aşa să faci! Cealaltă a zis: - Nu. Decât să-l tai, mai bine dă-i-l ei. Solomon a recunoscut în această femeie pe mama adevărată, pentru că numai o mamă adevărată nu putea să rabde ca propriul ei copil să fie tăiat, pe când cealaltă, care nu era mamă adevărată, a acceptat cu uşurinţă sentinţa.

Judecătorul din cazul nostru, cu cei trei pretinşi fii, a apelat deci tot la o judecată de tip solomonic. I-a pus să jure, dar au jurat toţi trei că sunt adevăraţii fii. A cerut atunci să i se aducă portretul tatălui mort şi, punând portretul pe un perete, a spus: Vă dau la toţi trei câte un arc. Cel care, dintre voi trei, va trage direct în inima tatălui, aceluia îi voi da averea. Nu am alt mijloc de judecată, decât acest fel de tragere la sorţi. Doi dintre ei, care erau şi foarte buni ţintaşi, au luat repede arcul şi au tras foarte aproape de inimă, aproape în acelaşi loc. Al treilea n-a vrut să tragă. Dar nu pentru că n-ar fi fost ţintaş bun. Era cunoscut chiar ca cel mai bun. Ar fi nimerit drept în inimă. A zis: nu pot să trag

în inima tatălui meu. Judecătorul a recunoscut în acesta pe adevăratul fiu, căruia i-a revenit toată moştenirea tatălui său.

❁

Se zice că dintre apostoli, când Mântuitorul i-a trimis la propovăduire în toată lumea, Sfântului Toma i-a revenit India. De altfel există acolo până astăzi o comunitate creştină purtându-i numele. Ajungând acolo, ţara fiind păgână, toţi închinându-se unor zei locali, s-a gândit cum să facă să se introducă printre mai marii poporului aceluia, pentru ca încetul cu încetul să poată propovădui credinţa în Iisus Hristos.

A auzit că regele locului căuta un arhitect care să-i facă un palat. S-a prezentat la rege, dându-se drept arhitect. Regele, crezându-l pe cuvânt, i-a pus la dispoziţie o mare sumă de bani. Să-mi faci un palat cum nu mai există în lume. Sfântul Toma a luat banii, a plecat şi a încercat să facă din ei milostenie în dreapta şi în stânga, propovăduind milostenia, propovăduind dreptatea, propovăduind frăţietatea şi iubirea între oameni, în numele Evangheliei Mântuitorului nostru

Iisus Hristos, care s-a întrupat, a fost răstignit şi îngropat şi care a treia zi a înviat. Chiar el, Toma, le-a spus că L-a văzut înviat!

La un moment dat regele a auzit cele ce se întâmplau. L-a chemat pe Toma şi l-a întrebat: „***Cum stăm cu palatul?***" - „***E aproape gata***" – „***Cum adică***" – „***Iată, în numele tău am făcut milostenie şi am împărţit toţi banii la săraci. Ţi-am făcut un palat în ceruri***". Regele n-a înţeles nimic din toate acestea. Închizându-l, l-a judecat şi l-a condamnat la moarte.

S-a întâmplat ca între timp să moară fratele regelui şi, murind acesta, s-a dus în lumea de dincolo. Acolo i s-a oferit să trăiască într-un palat extraordinar, zicându-i-se: „***Uite, în acest palat ai putea locui, dacă ai avea învoirea fratelui tău, pentru că acest palat îi aparţine lui***". Atunci el a întrebat: „***Dar cum să fac să am învoirea fratelui meu?***". Atunci îngerul cu care stătea de vorbă i-a spus: „***Du-te înapoi în viaţă şi spune fratelui tău despre aceasta***". Şi revenindu-şi din moarte, i-a spus fratelui său cele ce i se întâmplaseră. I-a descris palatul, fără să cunoască întâmplarea cu Sfântul Toma: „***Uite, frate, ce mi s-a întâmplat: am trecut dincolo; am văzut acolo un palat extraordinar şi mi s-a spus că e palatul tău. Cum poţi tu să ai un asemenea palat dincolo?***"

Şi atunci regele şi-a zis: „***Acesta trebuie să fie palatul despre care spune Toma că mi l-a zidit prin împărţirea banilor mei la săraci***". L-a chemat l-a sine şi l-a eliberat din închisoare. Sfântul Toma şi-a continuat opera sa misionară de încreştinare în India.

❁

Se zice că la o mănăstire era un călugăr care de mulţi ani se chinuia să înţeleagă un verset din Scriptură, anume acela că „***o mie de ani înaintea Ta e ca o zi***" (Ps. 89,4). În simplitatea lui, călugărul se îndoia: cum o să fie o mie de ani ca o zi? Aşa ceva e imposibil. Psalmistul a greşit.

Într-o zi, după vecernie, fiind el paracliser la biserică, a rămas să facă curăţenie. Toţi călugării plecaseră. Deodată vede în biserică o pasăre măiastră. O pasăre mare şi frumoasă. El tocmai stingea candelele. Pasărea, spre mirarea călugărului care s-a oprit locului privind-o, a început să cânte o melodie copleşitor de

frumoasă, ca un cântec de vrajă. Şi cântând a ieşit afară. Călugărul a ieşit după ea cucerit de melodie. Pasărea a ieşit pe poartă şi îndepărtându-se spre livada mănăstirii s-a aşezat pe vârful unui pom, continuându-şi cântecul. Călugărul, înmărmurit, o asculta în extaz. Abia spre căderea nopţii pasărea şi-a încetat cântarea şi, zburând, a dispărut în înaltul cerului. Se făcuse noapte când călugărul se întorsese la mănăstire. Poarta era închisă. Bătu şi strigă: ***„Dă-mi drumul, părinte portar, sunt cutare, paracliserul”.*** Acela deschise poarta, se uită la el, şi zise: - ***„Nu te cunosc, părinte!”*** - ***„Cum nu mă cunoşti? Sunt paracliserul. Am plecat acum un ceas din biserică”***. ***„- Nu te cunosc şi nu-ţi dau drumul. Trebuie să mă duc să-l întreb pe stareţ”***.

S-a dus la stareţ şi i-a spus că a venit un călugăr străin la poartă, care pretinde că e paracliserul mănăstirii acesteia dar, zise portarul, eu nu l-am văzut niciodată. A spus stareţul: - ***„Adu-l la mine”*** şi l-a adus la el. Călugărul a început să-i povestească stareţului: - ***„Eu sunt paracliserul, părintele Cutare. Nu înţeleg ce s-a întâmplat aici! Prea Cuvioşia Ta de unde ai venit? Cine eşti?” – „N-am venit de nicăieri. Eu sunt stareţul. Şi sunt stareţ aici de 30 de ani”***. Mai erau la stareţ câţiva călugări. ***„şi acesta cine-i?”*** întreabă el. – ***„Acesta e economul, celălalt e ecleriarhul...”***

Nu cunoştea pe nimeni şi nimeni nu-l cunoştea pe el. Şi atunci stareţul, care era un om al lui Dumnezeu, înţelept şi cu har, după ce s-a convins că monahul era în toate minţile şi că mirarea lui era adevărată, şi-a dat seama că trebuie să fie ceva la mijloc cu părintele acesta care se pretinde paracliserul mănăstirii. A ascultat şi povestea cu pasărea şi cântarea ei.

-”***Aduceţi-mi catagrafiile mănăstirii***”, a poruncit el, adică registrele în care erau înscrişi călugării de la începutul existenţei mănăstirii. I-au adus registrele. L-au întrebat pe paracliser cum îl cheamă, cine era stareţ când a ieşit el după pasăre, cine era econom, cine era bucătar, şi omul a spus toate numele cu uşurinţă şi cu precizie. Numai că, în catagrafiile vechi, toţi aceştia, inclusiv el, cu numele lui figurau cu 300 de ani înainte. În dreptul numelui său nu scria ca la ceilalţi, ziua şi anul trecerii la Domnul, ci era doar o însemnare scurtă, cum că într-o seară dispăruse din mănăstire, întors în lume sau plecat undeva într-o pustie.

Stareţul a înţeles. Paracliserul ascultase în chip minunat, în extaz, un cântec din lumea de dincolo, trei sute de ani! L-a întrebat stareţul: - ***„Spune părinte, ce vrednicie deosebită ai avut cât ai stat în mănăstirea aceasta, de ai avut parte de o asemenea întâmplare?”*** – ***„N-am făcut nimic deosebit, a răspuns el. Am fost cu ascultare către stareţ şi cu dragoste către toţi. Dar n-am fost vrednic de nimic. Dimpotrivă, am fost un mare păcătos, pentru că judecam că nu e drept ce scrie în Cartea sfântă, că*** *„o mie de ani înaintea lui Dumnezeu e o zi”*”.

Înţelegând stareţul taina, i-a spus: - ***„Iată, acum te-a lămurit Dumnezeu că e posibil că o mie de ani înaintea Lui să fie ca o zi. Du-te şi te spovedeşte, împărtăşeşte-te, şi Domnul să fie cu tine***”. A făcut aşa şi, în aceeaşi noapte, îmbătrânit dintr-o dată peste măsură, a trecut în lumea de dincolo.

Au trecut în catagrafie, în dreptul lui, ziua şi anul morţii şi, pentru ca nu cumva cineva să creadă că a fost o greşeală, au adăugat o filă pe care au însemnat întâmplarea spre neuitare.

ÎNVĂȚĂTURĂ DE CREDINȚĂ ORTODOXĂ

❑ despre AGHIASMĂ

Ce înseamnă cuvântul „Aghiasmă" (Aiasmă)?

Cuvântul este grecesc şi înseamnă sfinţire. La noi, prin aghiasmă se înţelege atât apa sfinţită, cât şi slujba pentru sfinţirea ei.

De câte feluri este Aghiasma în înţelesul ei de slujbă?

De două feluri: mare şi mică. Cea mică se mai numeşte în popor şi ***sfeştanie,*** care înseamnă ***luminare,*** sau ***slujba luminilor,*** pentru că la început se înţelegea prin ea ***Aghiasma cea mare,*** care se săvârşeşte la Bobotează, sărbătoare numită şi ziua luminilor sau a luminării, deoarece atunci se botezau catehumenii.

Când se săvârşeşte Sfinţirea cea mică a apei?

În biserică, de regulă la fiecare zi întâi a lunii, iar în case, oricând cer credincioşii, mai ales în zilele de miercuri şi vineri dimineaţa. Când preoţii, potrivit hotărârilor Sf. Sinod merg să boteze casele credincioşilor, aceştia sunt datori să-i primească pe preoţi cu bucurie şi cu dragoste, deoarece preoţii aduc binecuvântarea şi ajutorul lui Dumnezeu asupra casei şi a familiei lor, prin apa sfinţită cu care-i stropesc.

Care sunt roadele şi folosul acestei slujbe?

«Ştiut să fie că prea bun obicei este şi folositor de suflet să se facă în biserici, în mănăstiri şi în case, sfinţirea apei la toate zilele dintâi a lunii şi a stropi pe oameni în mănăstiri şi în chilii, aşişderea şi în casele mirenilor şi toate ale lor. Această apă sfinţită pe care Duhul Sfânt prin rugăciunile preoţilor o sfinţeşte, multe feluri de lucruri are, precum însăşi ectenia sfinţirii şi rugăciunea mărturisesc. Că prin stropirea ei, duhurile cele viclene din tot locul se gonesc şi se iartă de păcatele cele mici de peste toate zilele, adică năluciriile diavoleşti, gândurile cele rele; iar mintea se curăţeşte de lucrurile cele spurcate şi îndreptată spre rugăciune se face; aduce dar pază,

înmulţirea câştigului şi îndestulare; bolile goneşte şi dă sănătate trupească şi sufletească. Şi mai în scurt să zicem: toţi cei ce o primesc cu credinţă iau sfinţire şi binecuvântare. Pentru aceasta dar, datori sunteţi şi voi, preoţilor să vă învăţaţi enoriaşii voştri ca să o primească pe ea cu credinţă, spre marele folos al lor».

Dar Sfinţirea cea mare a apei când se face?

La Bobotează, atât în ajun, când se sfinţeşte apa cu care preoţii botează apoi casele creştinilor, cântând troparul Botezului: «În Iordan, botezându-te Tu, Doamne...» cât şi în însăşi ziua Bobotezei, după Sfânta Liturghie, când se sfinţeşte apa pe care o iau creştinii pe la casele lor pentru tot anul.

De ce se spune „Sfinţirea cea mare a apei"?

Pentru că apa la Bobotează are o putere deosebită, fiind sfinţită printr-o îndoită chemare a Sf. Duh în cursul rugăciunii de sfinţire, iar sfinţirea are loc în însăşi ziua în care Mântuitorul a sfinţit apele, botezându-Se în Iordan. De aceea şi slujba ***Aghiasmei mari*** este mai lungă şi mai sărbătorească decât a ***Aghiasmei mici***, iar cântările şi rugăciunile ei pomenesc şi preaslăvesc îndeosebi Botezul Domnului în Iordan.

CUGETARE

dr. Bogdan CATRANGIU
Institutul "Alexandru Trestioreanu"

"Şi când am zidit un altar Luminii nevăzute, putem aşeza deasupa lui micile lumini pentru care a fost făcută vederea noastră trupească"

Fiecare lucru pe care căutăm să-l aflăm sau să-l povestim mai departe are trei înțelegeri:

1. prima, colțuroasă sau deşartă, se referă la mici şi bere, ziare, informații cotidiene, ştiri politică, Test Babeş-Papanicolaou, mamografie, ordonanță de urgență, etc;

2. a doua se referă la tine, la mine, la amintirile comune care ne-au adus împreună, să povestim şi să înțelegem anumite lucruri, familia ta şi familia mea, cum te simți, de ce eşti trist, ce bine arăți, ce vrei să faci în continuare sau cum pot să te ajut ... ai grijă pe unde te duci etc... am putea spune o comunicare nemijlocită între oameni cărora le pasă de ceea ce se întâmplă cu celălalt.

3. a treia, şi de fapt niciodată ultima, întotdeauna prima, a fost şi rămâne dialogul cu El despre noi

Este singura care poate aduce comunicarea şi înțelegerea atemporală şi izbânditoare, nu alege cuvinte şi fapte, ea trăieşte în cuvintele şi faptele unor oameni care îi cer LUI mereu binecuvântarea pentru micile lor fapte şi înțelegeri.

Cuvântul profetic nu vine din cap. Suntem frumoşi fiindcă înăuntrul nostru se află o grădină, care, din când în când se lasă văzută prin gesturile noastre. (atenție, se află înăuntru...!?)

Suferința trupească venită ca urmare a unei întâmplări de viață, accident sau ca urmare a vârstei îl umileşte pe om, îl face să privească aceleaşi lucruri altfel şi să înceapă să aibă o căutare mai consistentă către a treia înțelegere, îl caută pe El, pe acela pe care nu L-a întrebat decât arareori ce părere are despre întâmplările din viața lui trecătoare de om.

Omul greşeşte mereu, dar arareori se smereşte sau îşi cere iertare, până într-un moment când află că trebuie să privească aceleaşi lucruri altfel, iar atunci se simte copleşit şi năpăstuit. Singurul sprijin îl obține dacă stă la masă cu familia şi îl invită şi pe El, pe El pe care nu a încercat să-l cunoască niciodată, deşi şi alți frați şi surori în credință îl chemau să stea împreună la masă ... grăbit, însă, caută scuze şi amână mereu...

Boala umileşte, dar nu există umilință mai mare decât să simți cum cei botezați în aceeaşi Biserică ca şi tine, frați şi surori, te năpăstuiesc şi mai mult prin vorbele şi purtarea lor ...

Asociața Română pentru Prevenția Cancerului militează pentru respectul ce trebuie acordat fiecărei ființe umane, indiferent de apartenență religioasă, prin cei ce şi-au asumat, prin conştiința lor, rolul de vindecători trupeşti (medici) şi sufleteşti (lideri spirituali-preoți). Dincolo de aceştia totul este o mare şi nepotrivită demagogie a vorbelor mari şi faptelor mici.

Mitropolia Munteniei şi Dobrogei, creştini ortodocşi şi catolici, evrei, musulmani, alte culte, bogați şi săraci, oameni ce se petrec către un nicăieri conectat la Interent, se smeresc şi îți cer ție Dumnezeule al nostru, al tuturor, să-i ierți şi să priveşti către grădinile din sufletele lor şi să le ierți slava deşartă.

Aştează-Te alături de ei la această masă de dorinți şi cuvinte şi dă-le nădejdea că vor putea pomeni cu gândurile, tăcerea şi lucrarea lor, dorul şi amintirea părinților ce i-au lăsat singuri să se descurce...

Ajută-i să aibă înțelegerea, dorința şi izbânda pomenirii Tale în faptele şi gândurile lor, ajută-i să modeleze cu mâinile şi sufletul lor înduhovnicit, la roata olarului, a vasului purtător de credință care să le potolească setea...

Iar izbânda lor să fie pomenirea ta, acum şi pururea şi în veacul vecilor,

AMIN!

Semnalăm

În tărâmul cultural al județului Tulcea a răsărit în luna lui aprilie 2010, o frumoasă carte intitulată „Memorie culturală și cunoaștere locală", ca rod al ostenelilor Domnișoarei Profesoare Lelia Postolache.

Timpul a fost biruit prin frumoasa carte ce oferă posibilitatea tulcenilor de a cunoaște contribuția multor oameni de seamă, uitați în negura istoriei sau poate pe o modestă piatră funerară din cimitirul Eternitatea, uneori modest pomeniți ca nume de străzi mărginașe ale municipiului Tulcea.

Cartea va fi, așa cum și-a dorit Domnișoara Lelia, ***„un instrument practic de lucru pentru slujbașii culturii, învățământului și administrației și un purtător de mesaj spiritual, care va întări respectul față de valorile pe care le-a dat Dobrogea țării de-a lungul timpului".***

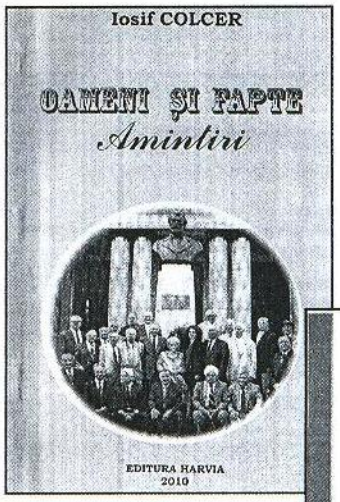
Am descoperit mulți oameni merituoși, prin cele ce au realizat în viață. Sunt emoționat să văd consemnați alături de personalități marcante, demult apuse, și oameni de o smerenie exemplară care încă trăiesc, îi cunosc, însă nu știam că poartă pe umerii lor atâtea realizări frumoase. Voi fi mai atent și le voi purta de acum respect și stimă deosebită acelora ce au fost matematicieni, geografi, fizicieni, chimiști, biologi, lingviști, scriitori, publiciști, etnologi, artiști plastici, compozitori, dirijori, actori, medici, profesori, preoți - jertfitori dobrogeni în tărâmul culturii românești.

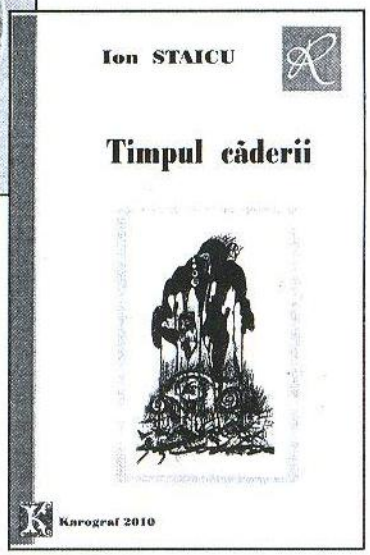
Autoarea merită mulțumirile noastre, iar întrucât redacția revistei „Lumină din lumină" a întâmpinat cartea cu mare bucurie, îmi exprim cele mai sincere felicitări pe care i le ofer cu tot respectul.

Pr. Aurelian Ciocan,
Directorul publicației „Lumină din lumină"

***

În cadrul aceleiași întâlniri care a marcat săptămâna bibliotecarilor (19-23 aprilie), au mai fost lansate alte două titluri de carte, fiecare dintre ele la fel de valoroasă:

- cartea domnului Iosif Colcer, „Oameni și fapte. Amintiri", Editura Harvia Tulcea, în care sunt „schițate portretele unor oameni de mare omenie întâlniți pe cărările vieții..."

- volumul de poezie „Timpul căderii" de Ion Staicu, Editura Karograf Tulcea, continuare a Colecției „Restituiri", îngrijită, ca de obicei, de dl. prof. Mihai Marinache.

-17 ianuarie, PC. Pr. Cadiu Petre a slujit la Vecernia misionară săvârşită la Parohia Sf. Împăraţi Constantin şi Elena – Tulcea

- 14 februarie, PC Pr. Carp Viorel, a slujit la Vecernia misionară săvârşită la Parohia Acoperământul Maicii Domnului din Municipiul Tulcea

- vineri, 26 februarie, PC Pr. Viorel Carp a slujit la Parohia din loc. Mineri, Taina Sfântului Maslu într-un sobor de 7 preoţi ai cercului misionar nr. V

- miercuri, 3 martie, PC Pr. Viorel Carp a slujit la Parohia din Parcheş, Sf. Maslu alături de preoţii cercului misionar nr. V

- vineri, 5 martie, la biserica Parohiei Înălţarea Domnului au participat la slujba Sfântului Maslu alături de cei trei preoţi ai parohiei, PC Pr. Consilier Popa-Artene Constantin, Pr. Zamfir Veniamin, Pr. Gheorghe Nicolae, Pr. Jecu Sebastian

*- miercuri, 10 martie, PC Pr. Viorel Carp a participat la săvârşirea Tainei Sfântului Maslu la Parohia „**Sfinţii Trei Ierarhi**"*

- vineri, 12 martie, PC Pr. Viorel Carp a participat la săvârşirea Tainei Sfântului Maslu la Parohia Intrarea în biserică a Maicii Domnului din cartierul Prelungirea Taberei

*- vineri, 12 martie, PC Pr. Aurelian Ciocan a participat la o conferinţă organizată de Naţional Media Grup în Bucureşti, având ca temă „**Sărăcia, singurătatea, boala şi suferinţa**", ca delegat al Centrului Eparhial al Episcopiei Tulcii.*

- vineri, 19 martie, PC Pr. Petre Cadiu şi PC Pr. Viorel Carp au participat la Taina Sfântului Maslu la Parohia din loc. Somova

- duminică, 21 martie, PC Pr. Aurelian Ciocan a participat la Slujba Vecerniei Misionare săvârşită la Parohia Adormirea Maicii Domnului din cartierul C5

*- joi, 25 martie, PC. Pr. Aurelian Ciocan a fost invitat la postul de Radio Argus, la emisiunea „**Pâinea vieţii**", unde a vorbit despre Praznicul Buneivestiri şi despre momentul aniversar al împlinirii a 2 ani de când PS Visarion a fost instalat în scaunul de Episcop al Episcopiei Tulcii*

- sâmbătă, 27 martie, PS Visarion, Episcopul Tulcii, a săvârşit Sfânta Liturghie, cu prilejul serbării Învierii lui Lazăr, în biserica Parohiei Înălţarea Domnului, împărtăşind preoţilor şi credincioşilor un frumos cuvânt de învăţătură

- miercuri, 13 martie, în săptămâna Patimilor, Preoţii Cadiu Petre, Viorel Carp şi Ciocan Aurelian, în parteneriat cu Şcoala Generală nr. 11, cu un grup de 20 de elevi, au efectuat o activitate extraşcolară de formare a deprinderilor morale, cercetând bolnavii Spitalului Judeţean de Urgenţă Tulcea, dăruind icoane şi rostind bolnavilor cuvinte de mângâiere.

Pentru buna sporire a activităţii pastorale la Parohia Înălţarea Domnului Tulcea, Preoţii PC Petre CADIU, P.C. Viorel CARP şi P.C. Aurelian CIOCAN, împreună cu credincioşii au în derulare parteneriate de colaborare cu instituţii ale statului, precum:

**** Spitalul Judeţean***
**** Penitenciarul Tulcea***
**** Şcola Generală „Ioan Neniţescu"***
**** Grădiniţa nr. 18***
**** Grădiniţa nr. 11***

IMAGINI DIN VIAȚA PAROHIEI

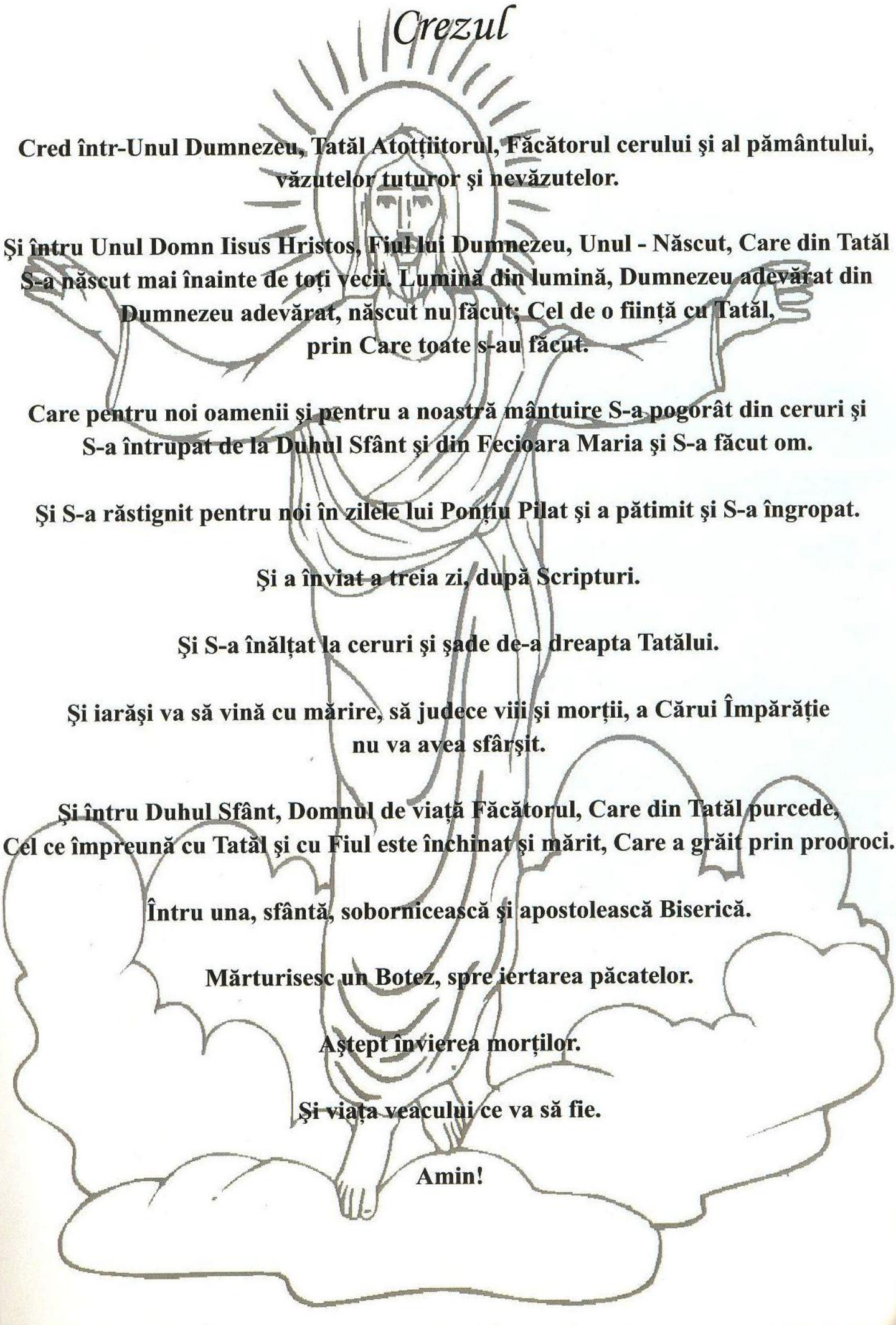

Crezul

Cred într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, văzutelor tuturor şi nevăzutelor.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul - Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut nu făcut; Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Fecioara Maria şi S-a făcut om.

Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat şi a pătimit şi S-a îngropat.

Şi a înviat a treia zi, după Scripturi.

Şi S-a înălțat la ceruri şi şade de-a dreapta Tatălui.

Şi iarăşi va să vină cu mărire, să judece viii şi morții, a Cărui Împărății nu va avea sfârşit.

Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi mărit, Care a grăit prin prooroci.

Întru una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică.

Mărturisesc un Botez, spre iertarea păcatelor.

Aştept învierea morților.

Şi viața veacului ce va să fie.

Amin!

ISSN: 2065-899